

Начало>Парични икове>Несъстоятелност/фалит

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [pt](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

португалски

Swipe to change

Несъстоятелност/фалит

Португалия

1 Срещу кого може да се образува производство по несъстоятелност?**Предварителна бележка:**

Правното основание на информацията, представена в този файл, по същество е Кодексът за несъстоятелност и възстановяване на предприятията, одобрен със Законодателен указ № 53/2004 от 18 март 2004 г. и последно изменен със Законодателен указ № 84/2019 от 28 юни 2019 г., наричан по-долу с неговото съкращение на португалски език, CIRE.

CIRE е наличен на португалски език, по принцип в своята най-актуална версия, на уебсайта на Окръжната главна прокуратура на Лисабон:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=85&tabela=leis

Предвид препоръката на Европейската комисия за даване на подробни отговори на този въпросник, строго специализирания характер на въпросите и изискването, произтичащо от член 86 от Регламент (ЕС) 2015/848 относно звената за контакт на Европейската съдебна мрежа за граждански и търговски дела, да бъде предоставена информация относно националното законодателство в помощ на професионалистите, които се занимават с трансгранични дела по несъстоятелност в други държави членки, в много от отговорите по-долу сме предпочели да цитираме правните разпоредби, приложими за всяка ситуация. Това е направено с цел да се избегнат неточности в поисканата техническа информация и защото според нас заместването на съдържанието на тези разпоредби с друго обяснение би довело до увеличаване обема на текста. В други случаи сме преценили, че е достатъчно да се позовем на правни разпоредби, без да ги цитираме, и да обобщим съответната ситуация, за която те се отнасят.

Отговорите в това изложение съдържат информация за процедурата по несъстоятелност, установена в член 1, параграф 1 от CIRE.

Освен самата процедура по несъстоятелност, в CIRE са уредени и две други процедури: процедурата за „специално реструктуриране“ или „оздравяване“, посочена в член 1, параграф 2 от CIRE, и специалната процедура за споразумение за плащане, уредена в член 1, параграф 3 от CIRE. Информация за тези две специални процедури е включена в отговора на въпрос 2.

Информацията, която се оповестява публично в производството по несъстоятелност (установена в член 24 от Регламент (ЕС) 2015/848), в специалната процедура по оздравяване и в процедурата за споразумение за плащане, може да бъде намерена в Cítius — уебсайта за съдилищата, поддържан от Министерството на правосъдието:

<https://www.citius.mj.pt/portal/consultas/ConsultasCire.aspx>

ВИДОВЕ ПРОИЗВОДСТВА

В член 1 от CIRE са предвидени три различни вида производства, които може да бъдат образувани по отношение на различни категории кредитори:

производство по несъстоятелност, което може да се прилага за дружества или физически лица;

специална процедура по оздравяване, която се прилага само за дружества (членове 17-A—17-J от CIRE);

специална процедура за споразумение за плащане, която може да се прилага за всеки длъжник, различен от дружество (членове 222-A—222-J от CIRE).

Член 1 от CIRE гласи следното:

„Член 1

Цел

1. Производството по несъстоятелност представлява универсален процес по принудително изпълнение, чиято цел е да се удовлетворят кредиторите по начина, определен в плана за несъстоятелност, чрез възстановяване на дружеството посредством активите, включени в масата на несъстоятелността, или, когато това е невъзможно, чрез ликвидация на активите на длъжника и разпределяне на постъпленията между кредиторите.

2. Когато дружество е в затруднено икономическо положение или е заплашено от непосредствено предстояща несъстоятелност, то може да поиска от съда да открие специална процедура по оздравяване по реда на членове 17-A—17-J.

3. Когато длъжник от всеки друг вид е в затруднено икономическо положение или е заплашен от непосредствено предстояща несъстоятелност, той може да поиска от съда да открие специална процедура по споразумение за плащане по реда на членове 222-A—222-J.“

По-специално в член 2 от CIRE се предвижда, че производство по несъстоятелност може да бъде образувано срещу:

всяко физическо или юридическо лице;

непотърсено наследство;

сдружения без правосубектност и специални комисии;

граждански дружества;

търговски дружества или граждански дружества, които имат търговска форма към датата на окончателната регистрация на договора, с който са учредени;

кооперации преди регистрирането на тяхното учредяване;

еднолични образувания с ограничена отговорност;

други самостоятелно обособени активи.

Производство по несъстоятелност не може да бъде образувано срещу:

публични юридически лица и корпоративни публични субекти;

застрахователни дружества, кредитни институции, финансови корпорации, инвестиционни посредници, предоставящи услуги, които предполагат държане на парични средства или ценни книжа, принадлежащи на трети лица, и предприятия за колективно инвестиране, тъй като производството по несъстоятелност е несъвместимо със специалните режими, предвидени за тези субекти.

2 Какви са условията за образуване на производство по несъстоятелност?

ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Условия за образуване на производство по несъстоятелност, предвидени в член 1, параграф 1 от CIRE:

Производството по несъстоятелност може да се изразява във възстановяване на дружеството или да се използва за ликвидация на неговите активи и плащане на кредиторите.

В членове 235—266 от CIRE в рамките на процедурата по несъстоятелност са предвидени и специални разпоредби за несъстоятелността на физически лица, включително незаети със стопанска дейност лица и собственици на малък бизнес, както и за несъстоятелността на двамата съпрузи.

Образуване на производство

Производство по несъстоятелност може да бъде образувано, когато са изпълнени условията по член 3 от CIRE:

„Член 3

Неплатежоспособност

1. Длъжникът се счита за неплатежоспособен, когато не е в състояние да изпълни своите изискуеми задължения.
2. Юридически лица и самостоятелни субекти, за чиито задължения физическо лице не носи пряка или косвена лична и неограничена отговорност, се считат за неплатежоспособни и когато пасивите им очевидно превишават активите въз основа на оценка, извършена в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.
3. Разпоредбите на предходния параграф не са приложими, когато активите превишават пасивите въз основа на оценка, извършена в съответствие със следните правила:
 - а) в активите и пасивите се вземат под внимание обособимите вещи, дори когато те не са включени в счетоводния баланс, по тяхната справедлива стойност;
 - б) когато длъжникът притежава дружество, оценката се основава на перспективата за продължаване на дейността на дружеството или неговата ликвидация в зависимост от това кое е по-вероятно, но във всеки случай като се изключва възможността за търговско прехвърляне;
 - в) задълженията, изискващи плащане единствено чрез разпределими парични средства или чрез оставащи активи след удовлетворяване или запазване правата на други кредитори на длъжника, не се включват в пасивите.
4. Непосредствено предстоящата несъстоятелност се счита за еквивалентна на фактическа несъстоятелност, когато длъжник обяви неплатежоспособност.“

Активна и пасивна легитимация

Освен това в членове 18, 19 и 20 от CIRE, цитирани по-долу, се посочва кой може да поиска и кой трябва да обяви несъстоятелност и при какви условия:

„Член 18

Задължение за обявяване в несъстоятелност

1. Длъжникът трябва да поиска обявяването си в несъстоятелност в 30-дневен срок от датата, на която узнае за неплатежоспособността, описана в член 3, параграф 1, или на датата, на която е следвало да узнае за нея.
2. Физически лица, които не са собственици на дружество на датата на неплатежоспособността, са освободени от задължението да обявят несъстоятелност.
3. Когато даден длъжник е собственик на дружество, се приема, че той е запознат с положението на неплатежоспособност, когато са изминали най-малко три месеца от общото неизпълнение на задължения от някой от видовете, посочени в член 20, параграф 1, буква ж).“

„Член 19

Кой може да поиска несъстоятелност?

Когато длъжникът не е правоспособно физическо лице, съответният корпоративен орган носи отговорност за обявяването му в несъстоятелност или, когато случаят не е такъв, някой от директорите.“

„Член 20

Други лица и субекти, които може да поискат обявяване в несъстоятелност

1. Обявяване в несъстоятелност на длъжник може да бъде поискано от лицето, което носи правна отговорност за задълженията, от кредитор, дори ако е условен и независимо от естеството на вземането, или от прокуратурата, представляваща субектите, чиито интереси са й поверени по закон, когато настъпи някое от следните събития:
 - а) общо спиране на плащането на изискуеми задължения;
 - б) неизпълнение на едно или повече задължения, които предвид техния размер или обстоятелствата на неизпълнение, показват невъзможността на длъжника да изпълни своевременно повечето от задълженията си;
 - в) укриване на собственика на дружеството или директорите на длъжника, или напускане на седалището или на мястото на основна дейност на дружеството във връзка със загуба на доверие в длъжника и при отсъствие на назначен заместник с добра репутация;
 - г) разпиляване, изоставяне, прибързана или разрушителна ликвидация на активи и фиктивно учредяване на кредити;
 - д) недостатъчно подлежащи на изземване активи за погасяване на съответното вземане в изпълнително производство, образувано срещу длъжника;
 - е) неизпълнение на задълженията, предвидени в план за несъстоятелност или в план за плащане, както е предвидено в член 218, параграф 1, буква а) и параграф 2;
 - ж) общо неизпълнение в предходните шест месеца на задължения от някой от следните видове:
 - i) данък;
 - ii) социални осигуровки и плащания;
 - iii) дългове, възникнали по трудов договор, или нарушаване или прекратяване на такъв договор;
 - iv) плащания по всякакъв вид лизинг, включително финансов лизинг, плащания на покупната цена или на заем, обезпечен с ипотека, във връзка с мястото, в което длъжникът извършва своята дейност или в което се намира неговият адрес на управление или местопребиване;
 - з) ако длъжникът е един от субектите, посочени в член 3, параграф 2, в случай че пасивите му превишават активите му съгласно последния одобрен счетоводен баланс или е закъснял с повече от девет месеца с одобряването и внасянето на отчети, ако е задължен да го направи по закон.

2. Разпоредбите на предходния параграф не ограничават възможността за представителство на публични субекти съгласно член 13.“

Форма и съдържание на молбата

Основанията, които трябва да бъдат изтъкнати и обосновани при подаването на молба за несъстоятелност, са посочени в членове 23—25 от CIRE:

„Член 23

Форма и съдържание на заявлението

1. Обявяването на несъстоятелност или искането за обявяване в несъстоятелност се извършва с писмено заявление, в което се излагат фактите, свързани с исканото обявяване, след което се формулира съответната молба.

2. В заявлението заявителят трябва:

- а) ако е действителният длъжник, да заяви дали вече е неплатежоспособен или неплатежоспособността е почти неизбежна, а в случай на физическо лице, дали иска да бъде освободен от задължения по отношение на останалите пасиви в съответствие с разпоредбите на глава I от дял XII;
- б) да посочи директорите на длъжника, които са законно назначени и действително заемат тази длъжност, и неговите пет най-големи кредитори, с изключение на самия заявител;
- в) ако длъжникът е семеен, да посочи съответния съпруг/а и да заяви режима на съпругеска имуществена общност;
- г) да приложи удостоверение от гражданския регистър, търговския регистър или от друг публичен регистър, в който е вписан длъжникът.

3. Когато не е възможно заявителят да представи информацията и приложенията, посочени в предходния параграф, те трябва да бъдат представени от самия длъжник.“

„Член 24

Документи, които се представят от длъжника

1. Когато длъжникът е заявителят, той представя следните документи заедно със заявлението:

- а) списък на всички кредитори по азбучен ред, в който са посочени техните съответни адреси, дължимите суми, датите на падеж и характера на тези вземания, гаранции, с които те се ползват, и евентуално наличие на специални взаимоотношения в съответствие с разпоредбите на член 49;
- б) списък и изброяване на всички действия и неизпълнени принудителни изпълнителни мерки срещу длъжника;
- в) документ, описващ дейността или дейностите, с които се е занимавал длъжникът в последните три години, и обектите, които притежава, както и причините, които според него са довели до положението, в което се намира;
- г) документ, в който се посочва лицето, чието имущество се управлява, а когато се касае за активи с неопределена собственост — съдружниците, свързаните лица или известни членове на юридическото лице, ако е приложимо, а в други ситуации, в които несъстоятелността не е свързана с физическо лице — лицата, които носят правна отговорност за вземанията по несъстоятелността;
- д) списък с активи, държани от длъжника въз основа на договорености за отдаване под наем, наемане или финансов лизинг, или продажба със запазване на собствеността, както и всички други притежавани активи и права на вземане, като се упомене тяхното естество, мястото, на което се намират, регистрационни данни, ако е приложимо, цена на придобиване и приблизителна оценка на тяхната текуща стойност;
- е) когато длъжник води счетоводна отчетност — годишен отчет за последните три финансови години, както и съответни отчети за управление, надзор и одит, становища на надзорния орган и документи, удостоверяващи юридически статут, ако са задължителни или ако има такива, както и информация за най-съществените промени в имуществената собственост след отчетната дата на последния финансов отчет и за операции, които поради своето естество, предмет или размер, излизат извън ежедневната дейност на длъжника;
- ж) когато дружество води консолидирана отчетност, консолидираните управленски отчети, консолидираните годишни финансови отчети и други документи за финансова отчетност за последните три финансови години, както и съответните надзорни и одиторски доклади, становища от надзорния орган, документи за правно удостоверяване и отчет за вътрешногрупови операции, извършени през същия период;
- з) отчети и специализирани справки и тримесечна и полугодишна информация на индивидуална и консолидирана основа, докладвани на дати след края на последната финансова година, които дружеството е длъжно да представи в съответствие с Кодекса за ценните книжа и регламентите на Комисията за пазара на ценни книжа;
- и) списък на персонала, работещ за длъжника.

2. Освен това от длъжника се изисква:

- а) да представи документ, потвърждаващ правомощията на директорите, представляващи длъжника, и копие от документа, с който се взема решение за подаване на молбата от съответния орган за фирмено управление, ако е приложимо;
 - б) да обоснове непредставянето или несъответствието на някой от документите, които се изискват в параграф 1.
3. Без да се засягат последващи подавания на документи в съответствие с разпоредбите на член 223 и сл., така подадената молба от длъжника трябва да бъде придружена от план за несъстоятелност.“

„Член 25

Молба от различно правоимащо лице или субект

1. Когато молбата не се подава от самия длъжник, лицето или субектът, подаващ молба за обявяването в несъстоятелност, трябва да обоснове в заявлението причината, естеството и размера на своето вземане, или своята отговорност за вземанията по несъстоятелността, в зависимост от случая, и да предостави информация, с която разполага, за активите и пасивите на длъжника.

2. Заявителят трябва да представи и всички доказателствени средства, с които разполага, както и да посочи свидетели в съответствие с ограниченията, предвидени в член 511 от Гражданския процесуален кодекс.“

Начална дата на процедурата и срокове

Началната дата на процедурата и сроковете за подаване на възражение и/или за произнасяне на решения, и решението за обявяване в несъстоятелност са уредени по същество в членове 4, 27—30, 35 и 36 от CIRE:

„Член 4

Дата на обявяване в несъстоятелност и начало на процедурата

1. Когато точността е важен фактор, позоваванията в този Кодекс на датата на обявяване в несъстоятелност следва да се тълкуват като момента на произнасяне на съответното съдебно решение.
2. Всички срокове в настоящия Кодекс, за които началото на производството по несъстоятелност е последната крайна точка, обхващат и периода от тази дата до обявяването в несъстоятелност.
3. Ако бъде обявена несъстоятелност в производство, което е следвало да бъде спряно в съответствие с член 8, параграф 2 поради вече заведено производство срещу същия длъжник, което е висящо, началната дата на последното ще се използва за целите на сроковете, посочени в предходния параграф. Същото важи, ако старо производство е спряно поради прилагането на член 264, параграф 3, буква б).“

„Член 27

Предварителна оценка

1. В деня на разпределянето или ако това не е целесъобразно, до третия работен ден след това, съдията:

- а) издава предварително отхвърляне на молбата за обявяване в несъстоятелност, когато тя е очевидно необоснована или когато са настъпили неизбежни изключения, предизвикващи забавяния, с които съдията е запознат служебно;
- б) предоставя на заявителя най-много пет дни да отстрани поправими недостатъци в заявлението — които, ако не бъдат отстранени, заявлението се отхвърля — по-специално когато то не съдържа правните реквизити или не е придружено от необходимите документи в случаите, когато подобно отсъствие не е надлежно обосновано.

2. В случаите на молби за несъстоятелност решенията за предварително отхвърляне, които не се основават изцяло или частично на отсъствието на документите, изисквани по член 24, параграф 2, буква а), се публикуват на уебсайта Citius в срока, предвиден в член 38, параграф 8, и съдържат информацията, посочена в член 37, параграф 8.“

„Член 28

Незабавно обявяване на състояние на несъстоятелност

Когато длъжник подаде заявление за обявяване в несъстоятелност, се счита, че той е признал своята несъстоятелност, която трябва да бъде обявена до третия работен ден след разпространението на първоначалното заявление, или, ако има поправими недостатъци, след тяхното отстраняване.“

„Член 29

Уведомяване на длъжника за производството

1. Без да се засяга член 31, параграф 3, ако молбата не е подадена от длъжника и няма основание за предварителното ѝ отхвърляне, съдията уведомява длъжника за заведеното срещу него производство по несъстоятелност в посочения в предходния член срок.

2. Когато бъде уведомен за производството, длъжникът се информира за санкциите, предвидени в параграф 5 от следващия член, и за това, че документите, посочени в член 24, параграф 1, трябва да бъдат готови за незабавно изпращане на синдика, ако бъде обявена несъстоятелност.“

„Член 30

Възражение от длъжника

1. Длъжникът може да подаде възражение в срок до 10 дни, като в този случай се прилагат разпоредбите на член 25, параграф 2.

2. Без да се засягат разпоредбите на следващия параграф, при подаване на възражение длъжникът трябва да представи, под заплахата от неприемане на въпросното възражение, списък със своите пет най-големи кредитори, с изключение на заявителя, посочвайки тяхното местоживееене.

3. Възражението на длъжника срещу исканото обявяване в несъстоятелност може да се основава на отсъствие на факт, на който се опира молбата, или на несъществуване на състояние на несъстоятелност.

4. Отговорност на длъжника е да докаже платежоспособност въз основа на правно задължение за водене на счетоводство, ако е приложимо, надлежно организирано и вярно представено, без да се засяга прилагането на разпоредбите на член 3, параграф 3.

5. Ако изслушването на длъжника не бъде отменено в съответствие с член 12 и длъжникът не подаде възражение, приведените факти в първоначалното заявление се считат за надлежно приети и несъстоятелност се обявява в работния ден след края на периода, посочен в параграф 1, ако фактите отговарят на някоя от ситуациите, посочени в алинеите на член 20, параграф 1.“

„Член 35

Обсъждане и произнасяне на решение в съдебно заседание

1. Когато длъжникът е подал възражение или когато не се е отказал от правото си да бъде изслушан в съда, незабавно се насрочва съдебно заседание за обсъждане и произнасяне на решение за един от следващите пет дни и заявителят, длъжникът и всички законно назначени директори или директорите, посочени в първоначалното заявление, се уведомяват, че трябва да присъстват лично или да бъдат представени надлежно на заседанието.

2. Ако длъжникът или назначеният представител не присъства, приведените факти в първоначалното заявление се считат за приети, ако длъжникът не се е отказал от правото си да бъде изслушан в съответствие с член 12.

3. Ако описаната в предходния параграф ситуация не настъпи, отсъствието на заявителя или на представител се счита за равносилно на оттегляне на молбата.

4. В зависимост от случая съдията веднага вписва определение за обявяване в несъстоятелност, ако приведените в първоначалното заявление факти попадат в обхвата на член 20, параграф 1, или определение, равносилно на оттегляне на молбата.

5. Когато присъстват и двете страни, или само заявителят или негов представител, но изслушването на длъжника е отхвърлено, съдията издава заповед за определяне на обекта на спора и изброяване на доказателствата.

6. След това се взема решение по предявените вземания, след което незабавно се представят доказателства.

7. След края на представянето на доказателства се провеждат устни пledoарии, след което съдът се произнася с решение.

8. Ако съдебното решение не може да бъде постановено веднага, то се издава в срок до пет дни.“

„Член 36

Съдебно решение за обявяване в несъстоятелност

1. В съдебното решение за обявяване в несъстоятелност съдията:

- а) посочва датата и часа на съответното решение; ако тази информация не е посочена, съответното решение се счита за произнесено на обяд;
- б) определя несъстоятелния длъжник, посочвайки неговия адрес на управление или местопребиваване;
- в) посочва и определя местопребиваването на директорите на длъжника, които са законно назначени и действително заемат тази длъжност, както и местоживееенето на длъжника, когато той е физическо лице;
- г) назначава синдика, посочвайки неговия служебен адрес;
- д) постановява, че масата на несъстоятелността ще бъде администрирана от длъжника, когато са изпълнени изискванията на член 224, параграф 2;
- е) разпорежда на длъжника незабавно да предостави на синдика документите, посочени в член 24, параграф 1, които все още липсват в досието;
- ж) изисква изземването с цел незабавно предаване на синдика на счетоводните документи на длъжника и на всички активи, дори когато са иззети, заложили или по друг начин заповорирани или задържани, без да се засягат разпоредбите на член 150, параграф 1;
- з) разпорежда веществени доказателства, сочещи, че може да е извършено престъпно деяние, да бъдат предадени на прокурора за надлежни действия;
- и) когато притежава информация, обосноваваща откриването на процедура за разглеждане на вината за неплатежоспособността, обявява откриването на такава процедура в пълна или частична степен, без да се засягат разпоредбите на член 187;

- й) определя срок до 30 дни за предявяване на вземания;
- л) уведомява кредиторите, че трябва да информират синдика своевременно за имуществени гаранции, с които се ползват;
- м) уведомява длъжниците на обявената в несъстоятелност страна, че плащанията, които трябва да направят, се извършват към синдика, а не към обявената в несъстоятелност страна;
- н) определя дата и час през следващите 45—60 дни за провеждане на събранието на кредиторите, както е посочено в член 156, наричано по-нататък събрание за разглеждане на доклад за оценка, или декларира, по надлежно основание, че се откаже от споменатото събрание.
2. Разпоредбите на последната част от параграф 1, буква н) не се прилагат за дела, по които се очаква да бъде представен план за несъстоятелност, или когато е взето решение, че администрирането на несъстоятелността ще се извършва от длъжника.
3. В случаите, в които не е определена дата за събрание за разглеждане на доклад за оценка, в съответствие с параграф 1, буква н), и всяка заинтересована страна, в срока определен за предявяване на вземания, поиска от съда свикване на такова събрание, съдията определя ден и час за събранието в срок от 45 до 60 дни след съдебното решение за обявяване на несъстоятелността.
4. В случаите, в които не е определена дата за събрание за разглеждане на доклад за оценка, в съответствие с параграф 1, буква н), сроковете, предвидени в Кодекса за провеждането на това събрание, се изчисляват от 45-ия ден след датата на съдебното решение за обявяване в несъстоятелност.
5. Съдия, който е взел решение за непровеждане на събрание за разглеждане на доклад за оценка, трябва при вземането на съдебното решение да адаптира графика на производството в съответствие с този факт, съобразявайки се с конкретния случай.“

Съобщаване и публикуване на съдебното решение

Правилата за съобщаване и публикуване на съдебното решение за обявяване в несъстоятелност са уредени в членове 37 и 38 от CIRE:

„Член 37

Съобщаване на съдебното решение и призовки

1. Директорите на длъжника, чието местопребиване е установено, биват уведомявани лично за съдебното решение в съответствие с разпоредбите и по начина, предвиден в процесуалното право за призовките. Изпращат им се и копия на първоначалното заявление.
2. Без да се засягат уведомления, които могат да се окажат необходими по трудовото законодателство, по-специално във връзка с Фонда за гарантиране на заплатите, прокурора, Социалноосигурителният институт, заявителя за обявяването в несъстоятелност и длъжникът биват уведомявани за съдебното решение, при условията, предвидени за призовките, ако съдебното решение все още не е връчено лично на длъжника съгласно процедурата, а ако длъжникът е собственикът на дружеството — на комитета на работниците.
3. Петте най-големи известни кредитори, с изключение на заявителя, се уведомяват в съответствие с разпоредбите на параграф 1 или с препоръчано писмо, в зависимост от това дали имат или нямат обичайно местопребиване, адрес на управление или местожителство в Португалия.
4. Известни кредитори, които имат обичайно местопребиване, местожителство или законен адрес на управление в държава членка, различна от тази, в която е открито производството по несъстоятелност, включително данъчните власти и органи по социално осигуряване на тези държави членки се уведомяват веднага с препоръчано писмо в съответствие с член 54 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г.
5. Когато има вземания в полза на държавата, публични институции, които не са публични дружества, или социалноосигурителни институции, тези субекти се уведомяват с препоръчано писмо.
6. Разпоредбите на предходните параграфи не изключват възможността за уведомяване и призоваване с електронни средства в съответствие с министерска заповед за изпълнение, издадена от Министерството на правосъдието.
7. Други кредитори и други заинтересовани страни се уведомяват с публично известие, с петдневен гратисен период, поставено на адреса на управление или местопребиване на длъжника, в обектите на длъжника и в самия съд, и с известие, публикувано на уебсайта Citius.
8. В публичните известия, посочени в предходния параграф, се посочва номерът на делото, гратисният период или възможността за обжалване или подаване на възражения; в тях трябва да се съдържа информацията, предвидена в член 36, букви а)—д) и и)—н), като се упомене, че срокът за обжалване, възражения и предявяване на вземания започва да тече едва след края на гратисния период, който се изчислява от датата на публикуването на известието, посочено в предходния параграф.“

„Член 38

Публикуване и вписване

[...]

2. Обявяването в несъстоятелност и назначаването на синдик се вписват автоматично въз основа на съответното удостоверение, изпратено за целта от секретариата:
- а) на Гражданския регистър, ако длъжникът е физическо лице;
- б) на Търговския регистър, ако има факти, свързани с несъстоятелния длъжник, които подлежат на подобно вписване;
- в) на субекта, отговорен за всеки друг вид вписване, на което подлежи длъжникът.
3. Без да се засягат разпоредбите на член 43, параграф 5 от Кодекса за регистрация на сгради, обявяването в несъстоятелност се вписва и в Строителния регистър във връзка с активи, които са част от масата на несъстоятелността, въз основа на съдебно удостоверение за окончателно съдебно решение за обявяване в несъстоятелност, ако регистрационната служба не е в състояние да получи достъп до необходимата информация чрез електронни средства, както и въз основа на декларация, издадена от синдика, удостоверил активите.
4. Когато предвидената в предходния параграф регистрация се извършва под условие, това става въз основа на информацията на електронната страница на съда в съответствие с параграф 6, буква б) и с декларация на синдика, удостоверил активите.
5. Ако съществуват сведения за придобиване или признаване на право на собственост или просто притежание в полза на лице, различно от обявената в несъстоятелност страна, във връзка с активи, които са част от масата на несъстоятелността, синдикът трябва да приложи удостоверение за такива сведения към преписката.
6. Секретариатът:
- а) автоматично вписва обявяването в несъстоятелност и назначаването на синдика в компютеризирания регистър на принудителните изпълнения, предвиден в Гражданския процесуален кодекс.
- б) вписва включването на тази информация и срока, определен за вземанията, на електронната страница на съда;
- в) уведомява Централната банка на Португалия за обявяването в несъстоятелност, за да може тя да го впише в своята централна база данни за кредитен риск.
7. Службеният адрес на синдика се отбелязва при вписването на назначаването на съответния синдик.
8. Цялото публикуване и вписване на съдебното решение се извършва в срок до пет дни.

9. Публикуването и публичното вписване на решението за образуване на производство по несъстоятелност и, ако е приложимо, на решението за назначаване на синдик, както е предвидено в членове 28 и 29 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г., трябва да бъдат заявени в португалския съд в района, в който се намира предприятието на длъжника, или, ако случаят е различен, в Търговския съд в Лисабон. Съдът може да изиска заверен превод от лице, което е компетентно за целта в съответствие със законодателството на държава — членка на Европейския съюз.

10. Без да се засягат разпоредбите на предходния параграф, ако в законодателството на държавата, в която е образувано производството по несъстоятелност, е предвиден режим на регистрация, който е непознат в португалското законодателство, регистрацията се определя въз основа на разпоредбите, при които сходството е най-голямо.

11. Без да се засягат разпоредбите на член 9, публикуването по член 29, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г., се определя автоматично от компетентните отдели за регистрация, ако длъжникът притежава предприятие, намиращо се в Португалия.“

Обезпечителни мерки

В член 31 от CIRE се предвижда възможност за разпореждане на обезпечителни мерки:

„Член 31

Обезпечителни мерки

1. Ако е налице основателно опасение, че може да се извърши неправилно администриране, съдията автоматично, или по искане на заявителя, разпорежда обезпечителни мерки, които счита за необходими или подходящи за прекратяване на увреждането на активите на длъжника, до произнасяне на съдебно решение.

2. Обезпечителните мерки може да включват назначаване на временен законен администратор с изключителни права за администриране на активите на длъжника или за подпомагане на длъжника в подобно администриране.

3. Въвеждането на обезпечителни мерки може да се осъществи преди уведомяването на длъжника, ако подобно предварително действие се смята за необходимо, за да не бъде изложен на риск полезният ефект. Въпросното уведомление обаче не може да бъде изпратено повече от 10 дни след срока, който би се прилагал в противен случай.“

СПЕЦИАЛНА ПРОЦЕДУРА ПО ОЗДРАВЯВАНЕ

Условия за откриване на специална процедура по оздравяване, предвидени в член 1, параграф 2 от CIRE:

Втората посочена по-горе процедура, предвидена в член 1, параграф 2 от CIRE, е специалната процедура по оздравяване (PER — *Processo Especial de Revitalização*), която може да бъде поискана от дружество, изпитващо икономически затруднения или намиращо се в положение на непосредствено предстоеща несъстоятелност.

Цел и формалности на специалната процедура по оздравяване

Целта на специалната процедура по оздравяване, молбата за нейното откриване, формалностите, свързани с нея, и концепцията за затруднено икономическо положение са уредени съответно в членове 17-A, 17-B и 17-C от CIRE.

„Член 17-A

Цел и характер на специалната процедура по оздравяване

1. Целта на специалната процедура по оздравяване е да позволи на дадено дружество, за което е доказано, че се намира в затруднено икономическо положение или в непосредствена опасност от несъстоятелност, но което все още може да бъде възстановено, да преговаря със своите кредитори, за да може да сключи споразумение с тях за оздравяване на дружеството.

2. Посочената в предходния параграф процедура може да се използва от всяко дружество, което с писмена и подписана декларация удостовери факта, че отговаря на необходимите условия за оздравяване, и представи допълнителна декларация, подписана не повече от 30 дни по-рано от дипломиран експерт-счетоводител или задължителен одитор, когато по закон се изисква преглед на финансовите отчети, с която се удостоверява, че дружеството в момента не се намира в състояние на несъстоятелност по критериите, установени в член 3.

3. Специалната процедура по оздравяване е неотложна по своя характер и спрямо нея се прилагат всички правила, предвидени в настоящия Кодекс, които не са несъвместими с нейното естество.“

„Член 17-B

Концепция за затруднено икономическо положение

За целите на настоящия Кодекс дадено дружество се намира в затруднено икономическо положение, когато изпитва сериозно затруднение да посрещне своевременно своите задължения поради липса на ликвидност или невъзможност да получи кредит.“

„Член 17-C

Молба и формалности

1. Специалната процедура по оздравяване започва по молба на дружеството и на кредитор или кредитори, които, без да са свързани специално с дружеството, имат свързани вземания, които не са от по-заднен ред, в размер не по-малко от 10 % съгласно параграф 3, буква б), с писмена декларация за започване на преговори за оздравяване на дружеството чрез одобрен план за възстановяване.

2. В посочената в предходния параграф декларация всеки от съответните декларатори полага подпис и дата.

3. Дружеството уведомява компетентния за обявяването в несъстоятелност съд с молба, в която се излага искането, посочено в параграф 1, придружена от следното:

а) писмената декларация, посочена по-горе;

б) копие на изброените в член 24, параграф 1 документи, които остават на разположение на секретариата за справка от страна на кредитори по време на цялата процедура;

в) предложен план за възстановяване, придружен най-малко от описание на активите на дружеството, финансовото и кредитното му състояние.

4. След като получи посочената в предходния параграф молба, съдията незабавно назначава с официална заповед временен съдебен администратор, като разпоредбите на членове 32—34 се прилагат *mutatis mutandis*.

5. Дружеството се уведомява незабавно за официалната заповед по предходния параграф, като разпоредбите на членове 37—38 се прилагат *mutatis mutandis*.

6. С мотивирано искане на дружеството и на кредитора или кредиторите, които в съответствие с разпоредбите на параграф 1, притежават най-малко вземания, чиято стойност възлиза на 5 % от докладваните вземания, или след мотивирано искане от дружеството съдията може да намали лимита от 10 % по параграф 1, съобразявайки се с общата сума на докладваните вземания и със състава на всички кредитори при оценката на искането.

7. Автоматично или по искане на временния съдебен администратор към преписката по делото се прилагат специални процедури по оздравяване, внесени от търговски предприятия, над които дружеството осъществява контрол или с които се намира в една и съща група от компании съгласно

Кодекса за търговските дружества. Такова искане може да бъде отправено и от всяко от дружествата, намиращи се в такива взаимоотношения, които са дали ход на специална процедура по оздравяване.

8. Приложението по предходния параграф може да бъде поискано само в началото на срока за преговори по член 17-D(5) в процедурата, към което се прилагат всички други документи, като разпоредбите на член 86, параграф 4 се прилагат *mutatis mutandis*.”

Освен това в членове 17-D—17-I от CIRE, свързани със специалните процедури по оздравяване, са предвидени:

следващите етапи от процедурата (напр. покана до всички кредитори, които не са подписали декларацията, послужила за основание на производството за участие в преговори с цел оздравяване);

последствията (напр. процедурата възпрепятства завеждането на други иски за възстановяване на задължения от длъжника);

приключването на преговори с одобряване или отхвърляне на плана за възстановяване, водещ до оздравяване;

договорените гаранции между длъжника и кредиторите;

одобряването на извънсъдебни споразумения за възстановяването на длъжника.

СПЕЦИАЛНА ПРОЦЕДУРА ЗА СПОРАЗУМИЕ ЗА ПЛАЩАНЕ

Условия за откриване на специална процедура по споразумение за плащане, предвидени в член 1, параграф 3 от CIRE:

Третата процедура, посочена в член 1, параграф 3 от CIRE, е специалната процедура по споразумение за плащане, предвидена в членове 222-A—222-J от CIRE.

Специалната процедура по споразумение за плащане е неотложна по своя характер и може да се използва във връзка с всеки длъжник, различен от дружество, за който е потвърдено, че се намира в затруднено икономическо положение или в опасност от непосредствено предстояща несъстоятелност.

За целите на член 222-B от настоящия Кодекс дадено дружество се намира в затруднено икономическо положение, когато изпитва сериозно затруднение да посрещне своевременно своите задължения поради липса на ликвидност или невъзможност да получи кредит.“

Тази специална процедура започва:

с писмено волеизявление от длъжника и от един или повече кредитори, в което те изразяват своето желание за започване на преговори, водещи до изготвянето на споразумение за плащане,

или

чрез представяне на извънсъдебно споразумение, подписано от длъжника и от кредитори, представляващи най-малко мнозинството от гласовете.

Горепосоченото волеизявление или споразумение, придружено от списък с кредитори и списък с всички предстоящи действия по погасяване на дълга, се представят на съда. След като получи волеизявлението или споразумението, съдът назначава временен съдебен администратор.

Веднага след като бъде уведомен за официалната заповед за назначаването на временен съдебен администратор, длъжникът изпраща препоръчано писмо на всички кредитори, които не са подписали първоначалното волеизявление или споразумение, поканвайки ги да участват. В случаите, в които длъжникът е представил извънсъдебно споразумение, секретариатът уведомява кредиторите, които не са участвали в това споразумение и които са включени в списъка с вземания, докладван от длъжника.

След публикуването на официалната заповед за назначаването на временния съдебен администратор на уебсайта Citius всеки кредитор разполага с 20 дни да предяви своите вземания пред съответния съдебен администратор.

След това временният съдебен администратор изготвя списък с вземанията и го представя на секретариата. Списъкът се публикува и на уебсайта Citius. Списъкът може да бъде обжалван в срок до пет работни дни.

Въздействията върху другите процедури са следните:

Откриването на специалната процедура по споразумение за плащане и последващото назначаване на временен съдебен администратор изключва възможността за завеждане на друг иск срещу длъжника.

Спирането на предоставянето на основни обществени услуги се предотвратява.

Всяко производство по несъстоятелност, с което преди това се е търсела несъстоятелност на длъжника, се спира, при условие че в такова производство не е издадено решение за обявяване в несъстоятелност (анулирано е веднага след одобряване на споразумението за плащане).

Висящи иски за възстановяване се преустановяват (анулират веднага след одобряване на споразумението за плащане, освен когато въпросното споразумение предвижда тяхното продължаване).

Давностни срокове или преклузивните срокове, които подлежат на оспорване от длъжника, спират да текат.

След началото на производството на длъжника се забранява да предприема действия от особена важност без предварителното разрешение на съдебния администратор.

Преговорите между длъжника и кредиторите се подчиняват на договорените условия между всички участници или при отсъствие на споразумение, от правилата, определени от временния съдебен администратор.

Когато преговорите завършат с единодушно одобрение на споразумението за плащане, включващо всички кредитори, въпросното споразумение се подписва от всеки от тях и се прилага веднага към досието за одобрение или отхвърляне от съдията.

Когато преговорите завършат с одобрение на споразумението за плащане, но без участието на всички кредитори, въпросното споразумение се изпраща на съда за одобрение или отхвърляне от съдията и се публикува на уебсайта Citius. След това заинтересованите страни разполагат с 10 дни от датата на публикуването да поискат отхвърляне на плана.

Дадено споразумение за плащане се смята за одобрено, когато:

е гласувано от кредитори, чиито вземания представляват поне една трета от всички вземания, свързани с права за гласуване, посочени в списъка с вземания, и когато е подкрепено от най-малко две трети от всички подадени гласове и над половината от подадените гласове съответстват на вземания, различни от вземания от по-заден ред, без отчитане на гласовете на въздържалите се,

или

получи положителния глас на кредитори, чиито вземания представляват повече от половината от всички вземания, свързани с право на глас, и повече от половината от тези гласове съответстват на вземания, различни от вземания от по-заден ред, без отчитане на гласовете на въздържалите се.

Ако длъжникът или мнозинството от кредиторите стигне до извода, че не е възможно да се постигне споразумение, или ако срокът от два месеца за приключване на преговорите е надхвърлен, процесът на преговори се прекратява. В отсъствието на споразумение приключването на процедурата води до анулирането на всички нейни последици за длъжника, ако той все още не е в състояние на несъстоятелност. В противен случай приключването на процедурата води до несъстоятелността на длъжника.

Договорените гаранции с длъжника по време на специалната процедура по споразумение за плащане за предоставяне на съответния длъжник на финансови средства за продължаване на неговата дейност се поддържат за срок от две години дори когато длъжникът бъде обявен в несъстоятелност при приключване на процедурата. Освен това кредитори, които са финансирали дейността на длъжника по време на процедурата

с оглед спазването на споразумението за плащане, се ползват с обща привилегия за имуществен кредит, която е с предимство пред общата привилегия за имуществен кредит на работниците.

3 Кои активи се включват в масата на несъстоятелността? Как се третираат активите, които са придобити, или които се прехвърлят на длъжника след образуването на производството по несъстоятелност?

В член 46 от CIRE се определя кои активи са обхванати от масата на несъстоятелността:

„Член 46

Концепция за масата на несъстоятелността

1. Масата на несъстоятелността е предназначена да удовлетвори вземанията на кредиторите по несъстоятелността, след като техните собствени задължения са погасени, и, освен ако не е предвидено друго, да покрие цялото имущество на длъжника към датата на обявяването в несъстоятелност, както и активите и правата, придобити от длъжника в хода на производството.

2. Активи, които не подлежат на изземване, се включват в масата на несъстоятелността само ако длъжникът ги предостави доброволно и забраната за тяхното изземване не е абсолютна.

В тази връзка член 736 от португалския Граждански процесуален кодекс предвижда, че освен стоки, неподлежащи на изземване със специална разпоредба, следните активи не подлежат на изземване в никакъв случай: неподлежащи на отчуждаване активи и права; активи, които са публична собственост на държавата и на други публични юридически лица; предмети, чието изземване би противоречало на добрите обичаи или които биха изисквали стопанска обосновка поради намалената си търговска стойност; предмети, предназначени специално за публично поклонение; гробници; инструменти и предмети, които са незаменими за лица с увреждания и за лечението на пациенти..

4 Какви правомощия имат съответно длъжникът и синдикът?

Тези правомощия са уредени в членове 223 и 224 от CIRE:

Администриране от длъжника

„Член 223

Ограничения за дружества

Настоящите разпоредби се прилагат само в случаи, в които масата на несъстоятелността се отнася за дружество.“

„Член 224

Предварителни условия за администриране на длъжник

1. В съдебното решение за обявяване в несъстоятелност съдията може да вземе решение масата на несъстоятелността да бъде администрирана от длъжника.

2. Приложими в решението по предходния параграф са следните предварителни условия:

а) длъжникът е поискал такова администриране;

б) длъжникът вече е предоставил или е обещал да предостави в срок до 30 дни след съдебното решение за обявяване в несъстоятелност план за несъстоятелност, който предвижда продължаване на дейностите на дружеството;

в) няма причина за безпокойство във връзка със забавяния по делото или други вреди за кредиторите;

г) заявителят по несъстоятелността дава своето съгласие, когато този заявител не е длъжникът.

3. Администрирането се възлага на длъжника и когато той е поискал това и кредиторите на събранието за оценка на доклада или на предшестващото го заседание вземат такова решение, независимо дали са налице предварителните условия, предвидени в параграф 2, букви в) и г), като срокът, предвиден в параграф 2, буква б), се изчислява от датата на вземането на решение от кредиторите.“

Назначаване и статут на синдика

Правомощията на синдика и необходимия ценз, който трябва да притежава, са предвидени в членове 52, 53 и 55 от CIRE:

„Член 52

Назначаване от съдията и статут

1. Съдията е компетентен да назначи синдика.

2. Разпоредбите на член 32, параграф 1 се прилагат за назначаването на синдика, но съдията може да вземе предвид информация, предоставена от длъжника или от комитета на кредиторите, ако има такъв, или от кредиторите. Това важи и ако масата на несъстоятелността включва дружество с действащо предприятие или предприятия или когато производството по несъстоятелност е особено сложно, като приоритет при първото номиниране се дава на временен съдебен администратор, изпълняващ задължения към датата на обявяването в несъстоятелност.

3. Процесът на подбор за официалните списъци, както и статутът на синдика са регламентирани в отделен закон, без да се засягат разпоредбите на настоящия Кодекс.

4. Ако производството по несъстоятелност е изключително сложно или ако се изискват специални познания от синдика, съдията може автоматично или по искане на заинтересована страна да назначи повече от един синдик. Когато бъде отправено такова искане, заявителят носи отговорност да направи надлежно аргументирано предложение относно назначаването на синдика, както и да заплати възнаграждението на така предложения синдик, ако той бъде назначен и масата на несъстоятелността не е достатъчна да покрие това възнаграждение.

5. В случай че между синдика, назначен от съдията по параграф 1, и синдиците, които са назначени по искане на заинтересована страна, възникне непреодолимо несъгласие, предимство има становището на назначения от съдията синдик.

6. Когато длъжникът е търговско дружество по Кодекса за търговските дружества, осъществява контрол или се намира в една и съща група от компании заедно с други дружества, спрямо които са предложени производства по несъстоятелност, съдията автоматично или по искане на длъжника или на кредиторите може да назначи един-единствен синдик за всички дружества. В този случай от съдията по принцип се изисква да назначи още един синдик със задължения, ограничени единствено до оценка на предявените вземания между длъжниците в групата, веднага след като съществуването на тези вземания бъде потвърдено от първия синдик.

„Член 53

Избор на различен синдик от кредиторите

1. При условие че преди гласуването документът, потвърждаващ приемането на предложението, е приложен към преписките по делото, кредиторите на събранието на кредиторите могат, след назначаването на синдик, да изберат различно лице за длъжността, независимо дали то е вписано в официалния списък, и да вземат решение за неговото възнаграждение с одобрението на мнозинство от гласуващите и подадените гласове. Въздържалите се не се взимат предвид.

2. Изборът на лице, което не е вписано в официалния списък, може да се извърши в обосновани случаи поради дела на дружеството в масата на несъстоятелността, конкретното естество на дейността на дружеството или сложността на делото.

3. Съдията може да откаже да назначи избраното от кредиторите лице за синдик вместо настоящия синдик единствено ако смята, че лицето не се ползва с добро име или е неспособно да изпълнява тази длъжност, че възнаграждението, одобрено от кредиторите, очевидно е прекомерно високо или когато въпросното лице не е вписано в официалния списък, не е налице нито една от ситуациите, описани в предходния параграф.“

„Член 55

Задължения и изпълнение на задълженията

1. В допълнение към други възложени му задачи синдикът, със съдействието и под надзора на комитета на кредиторите, ако има такъв, отговаря за:

а) подготовката на плащането на задълженията на обявената в несъстоятелност страна, като използва наличните парични средства в масата на несъстоятелността, по-конкретно получени суми от разпореждане с активи в масата на несъстоятелността, за чието извършване синдикът по несъстоятелността отговаря;

б) междувременно осигурява запазване и упражняване правата на обявената в несъстоятелност страна и продължаване дейността на дружеството, ако случаят е такъв, без да допуска влошаване на икономическото му състояние, доколкото е възможно.

2. Без да се засягат случаите на задължително използване на правно представителство или необходимостта от предварително съгласие на комитета на кредиторите, синдикът изпълнява лично професионалните си задължения. Синдикът може да делегира писмено конкретни действия на друг синдик с актуална регистрация в официалните списъци.

3. При изпълнение на своите задължения синдикът може да бъде подпомаган на негова собствена отговорност от специализиран или от друг помощен персонал срещу заплащане или безплатно, включително от самия длъжник, с предварителното съгласие на комитета на кредиторите или съдията, когато не съществува такъв комитет.

4. Синдикът може да наеме за определен или неопределен период от време необходимите работници за ликвидацията на масата на несъстоятелността или за продължаване дейността на дружеството. Новите договори обаче се прекратяват при окончателното закриване на предприятието, в което работниците предоставят такава услуга, или ако не бъде договорено друго, по време на прехвърлянето.

5. Синдикът отговаря и за своевременното предоставяне на комитета на кредиторите и на съда на цялата необходима информация за администрирането и ликвидацията на масата на несъстоятелността.

6. По искане на синдика и когато той няма пряк достъп до изискваната информация, съдията разпорежда на публични субекти и кредитни институции да предоставят, въз основа на водените от тях регистри, смятаната за необходима или полезна информация за целите на производството, по-конкретно във връзка с активи, които са част от масата на несъстоятелността.

7. Възнаграждението на синдика, посочен в последната част на параграф 2, е отговорност на синдика, делегирал съответната работа, и именно този синдик отговаря за действия, предприети от делегирания синдик по силата на делегираните правомощия, посочени в същия параграф.

8. Синдикът има правомощие, със съгласието на комитета на кредиторите, да прекратява, да сключва сделки или да прави допускания по всяко съдебно дело, по което обявената в несъстоятелност страна или масата на несъстоятелността е страна.“

Съдебен надзор

Съдията упражнява надзор върху дейността на синдика в съответствие с член 58 от CIRE:

„Член 58

Надзор от страна на съдията

Синдикът изпълнява задълженията си под надзора на съдията, който може по всяко време да изиска информация по всеки въпрос или представянето на отчет за извършените дейности и за състоянието на администрирането и ликвидацията.“

Комитетът на кредиторите също има правомощия да упражнява надзор върху дейността на синдика в съответствие с член 68 от CIRE.

Възнаграждение на синдика

Възнаграждението на синдика се определя в съответствие с член 60 от CIRE:

„Член 60

Възнаграждение

1. Назначеният от съдията синдик има право на възнаграждението, предвидено в неговите условия, и на възстановяване на извършени от него разходи, които той разумно е счел за полезни или необходими.

2. Когато синдикът се избира от събранието на кредиторите, неговото възнаграждение е съгласно предвиденото в съответното решение.

3. Синдик, който не е съгласен с възнаграждението, определено от събранието на кредиторите за изготвяне на плана за несъстоятелността, управление на дружеството след събранието за разглеждане на доклада за оценка или упражняване на надзор върху плана за несъстоятелността, може да се оттегли от длъжността, при условие че стори това на съответното събрание, на което се взема решението.“

5 При какви условия може да се приложи прихващане?

Вземания от масата на несъстоятелността могат да бъдат прихващани срещу задължения към съответната маса на несъстоятелността, ако са изпълнени изискванията на член 99 от CIRE:

„Член 99

Прихващания

1. Без да се засягат други разпоредби на настоящия Кодекс, след обявяване в несъстоятелност жалбоподателите в производството по несъстоятелност може да прихванат своите вземания срещу задължения към масата на несъстоятелността, при условие че е изпълнено поне едно от следните изисквания:

а) правните предпоставки за прихващането са изпълнени преди датата на обявяване в несъстоятелност;

б) налице е вземане по несъстоятелността, за което са изпълнени изискванията по член 847 от Гражданския процесуален кодекс преди насрещното вземане от масата на несъстоятелността.

2. За целите на букви а) и б) по-горе не се взема предвид следното:

а) загубата на времето предимство, предвидено в член 780, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс;

б) преждевременният падеж и преобразуването в парични средства при прилагане на предвидените разпоредби в член 91, параграф 1 и член 96.

3. Прихващанията не се влияят от факта, че задълженията са в различни валути или мерни единици, ако тяхното реципрочно преобразуване е безплатно на мястото на плащане на насрещното вземане и преобразуването се извършва по действащия обменен курс на датата, на която прихващането поражда действие.

4. Не се разрешават прихващания:

а) ако задължението към масата е възникнало след датата на обявяване в несъстоятелност, по-специално вследствие на отмяната на актове в полза на масата на несъстоятелността;

б) ако кредиторът по несъстоятелността е придобил вземането от друго лице след датата на обявяване на несъстоятелността;

в) когато се използват задължения на обявената в несъстоятелност страна, за които масата на несъстоятелността не носи отговорност;
г) между задължения към масата на несъстоятелността и подчинени вземания по несъстоятелността.“

Освен общото правило по член 99 от CIRE съществуват и други правни разпоредби, уреждащи възможността за прихващания: Член 102, параграф 3, буква д), член 154, параграф 1), член 242, параграф 3 и член 286 от CIRE

6 Какво въздействие оказва производството по несъстоятелност върху текущите договори, по които длъжникът е страна?

Въздействието на несъстоятелността върху текущите договори, по които длъжникът е страна, зависи от естеството на договора и е уредено по-конкретно в членове 102—119 от CIRE:

„Член 102

Общ принцип относно текуща стопанска дейност

1. Без да се засягат разпоредбите на следващите членове, във всеки двустранен договор, по който към датата на обявяване на несъстоятелността все още няма пълно изпълнение от страна на обявената в несъстоятелност страна или от другата страна, изпълнението се спира, докато синдикът вземе решение за изпълнение на договора или откаже неговото изпълнение.

2. Другата страна може обаче да определи разумен срок, в който синдикът да се възползва от тази възможност, след което изпълнението се смята за отказано.

3. След като изпълнението бъде отказано от синдика и без да се засяга разделянето на случаи, ако е приложимо:

а) никой от страните няма право на възстановяване на това, което е било предоставено;

б) масата на несъстоятелността има право да поиска стойността на възнаграждението, съответстващо на вече извършеното плащане към длъжника, когато то все още не е предоставено от другата страна;

в) другата страна има право да получи като вземане по несъстоятелността стойността на плащането от длъжника на неизпълнената част след приспадане на стойността на съответното възнаграждение, което все още не е било предоставено;

г) правото на възнаграждение за загуба, причинена на другата страна от неизпълнението:

i) е налице само до стойността на задължението, наложено съгласно буква б);

ii) се приспада от сумата, която се полага на другата страна, като се прилага буква в);

iii) представлява вземане по несъстоятелността;

д) всяка страна може да обяви прихващането на задълженията по букви в) и г) от това по буква б) до размера на съответните суми.

4. Възможността за изпълнение е неправомерна, ако навременното изпълнение на договорните задължения от масата на несъстоятелността видимо е малко вероятно.“

„Член 103

Неделими услуги

1. Ако договорът изисква от другата страна да предостави услуга, която по своя характер е незаменяема или която при доставката се разделя на различни компоненти, които не са лесно заменими, включително с функционална връзка помежду им, и синдикът откаже изпълнение:

а) правото, посочено в параграф 3, буква б) от предходния член, се замества с правото да се изиска от другата страна да върне това, което е било предоставено, и съответният приход да бъде отразен към датата на обявяване на несъстоятелността;

б) целта на предоставеното право по параграф 3, буква в) на предходния член е разликата, ако е благоприятна за другата страна, между стойностите на всички договорени услуги;

в) другата страна, като ищец в производството по несъстоятелност, има право на възстановяване на разходите или възстановяване на стойността на частта от услугата, предоставена преди обявяването в несъстоятелност, в зависимост от това дали услугата е заменима, или не.

2. Другата страна има право обаче да изпълни своята услуга докрай и да изиска, като вземане по несъстоятелността, частта от дължимото възнаграждение, но в този случай разпоредбите на параграф 1 и на предходния член вече не се прилагат.

3. Ако синдикът не откаже изпълнение на договора, правото на другата страна на възнаграждение може да се отнася единствено до вземане от масата на несъстоятелността в частта, която превишава стойността на онова, което би било изчислено въз основа на разпоредбите на параграф 1, буква в), ако синдикът е избрал да откаже изпълнение на договора.

4. Когато предоставянето на услуга, наложена по силата на договора на обявената в несъстоятелност страна, е от вида, посочен в параграф 1 и синдикът откаже изпълнението ѝ:

а) посоченото в параграф 3, буква б) на предходния член право вече не се прилага или се заменя с правото на възстановяване на стойността на частта от вече извършеното плащане преди обявяването в несъстоятелност в зависимост от това дали услугата е заменима, или не.

б) разпоредбите на параграф 1, буква б) се прилагат и когато другата страна има право на възстановяване на това, което вече е било предоставено, както и на вземане по несъстоятелността.

5. Когато предоставянето на услуга, наложена по силата на договора на обявената в несъстоятелност страна, е от вида, посочен в параграф 1 и синдикът не откаже изпълнението ѝ, правото на другата страна на дължимо възнаграждение се отнася изцяло до вземане към масата на несъстоятелността.

6. Ако незаменимата услуга е разделена на индивидуални части и плащането на една или няколко от тези части вече е извършено, разпоредбите на предходните параграфи се прилагат само за останалите части, като възнаграждението се разделя по подходящ начин между тях.“

„Член 104

Продажба със запазване правото на собственост и подобни операции

1. Когато продавачът по договор за покупко-продажба със запазване правото на собственост е страната в несъстоятелност, другата страна може да поиска изпълнение на договора, ако вещта е била доставена към датата на обявяването в несъстоятелност.

2. В случай на несъстоятелност на лизингодателя разпоредбите на предходния параграф се прилагат за договора за финансов лизинг и за договора за лизинг с клауза, в която се указва, че лизингованата вещь ще стане собственост на лизингополучателя след извършването на всички плащания по договора.

3. Когато купувачът или лизингополучателят е обявената в несъстоятелност страна и вещта се намира при купувача или лизингополучателя, срокът, определен от синдика по член 102, параграф 2, не може да изтича, преди да са изминали пет дни от датата на събирането за разглеждане на доклад за оценка, освен ако стойността на въпросния актив може да бъде намалена значително през този период и другата страна изрично предупреди синдика за този факт.

4. Запазването на правото на собственост по договори за разпореждане с конкретна вещь, в които купувачът е обявената в несъстоятелност страна, може да бъде оспорено само от масата на несъстоятелността, когато то е било уговорено писмено, до момента на доставка на вещьта.

5. Въздействията от отказа за изпълнение на договора от страна на синдика, когато това е допустимо, са описани в член 102, параграф 3.

Подразбира се, че предмет на правото, предвидено в съответната буква в), е плащането, като вземане по несъстоятелността, на разликата, когато

е положителна величина, между сумата на плащанията или наемите, планирани до края на договора, актуализирани до датата на обявяването в несъстоятелност съгласно разпоредбите на член 91, параграф 2, и стойността на вещта към датата на отказа, ако другата страна е продавачът или лизингодателят, или на разликата, ако е положителна величина, между тази последна стойност и горепосочената сума, ако другата страна е купувачът или лизингополучателят.“

„Член 105

Продажба без доставка

1. Без да се засягат разпоредбите на член 107, ако задължението на продавача за доставка все още не е изпълнено, но собствеността вече е била прехвърлена:

а) синдикът не може да откаже изпълнение на договора в случай на несъстоятелност на продавача;

б) отказ за изпълнение от страна на синдика в случай на несъстоятелност на продавача има последиците, предвидени в член 104, параграф 5, които се прилагат *mutatis mutandis*.

2. Разпоредбите на предходния параграф се прилагат *mutatis mutandis* и за договори за прехвърляне на други вещни права на ползване.“

„Член 106

Предварителен договор за покупко-продажба

1. В случай на несъстоятелност на продавача по предварителен договор за покупко-продажба синдикът не може да откаже изпълнение на влязъл в сила предварителен договор, ако вещта вече е била предадена на купувача по предварителния договор.

2. В случай че синдикът откаже изпълнението на предварителен договор за покупко-продажба разпоредбите на член 104, параграф 5 се прилагат *mutatis mutandis*, независимо дали несъстоятелността касае купувача или продавача по предварителния договор.“

„Член 107

Дейности с конкретна дата на доставка

1. Ако доставката на стоки или изпълнението на финансови услуги, които имат пазарна цена, трябва да се извърши на конкретна дата или в определен срок и датата или срокът настъпва след обявяването в несъстоятелност, никоя от страните не може да поиска изпълнение. Купувачът или продавачът, в зависимост от случая, има право да му бъде платена единствено разликата между коригираната цена и пазарната цена на стоките или на финансовата услуга на втория ден след датата, на която е обявена несъстоятелността, във връзка с договори със същата дата или с краен срок за изпълнение, което, тъй като се изисква от обявената в несъстоятелност страна, представлява вземане по несъстоятелността.

2. Във всеки случай продавачът ще върне вече платените суми и може да компенсира това задължение с вземането, което му се предоставя по предходния параграф, до размера на съответните суми. Когато продавачът е обявената в несъстоятелност страна, правото за връщане представлява вземане за другата страна по несъстоятелността.

3. За целите на предходния параграф под финансови услуги се разбира следното:

а) доставката на ценни книжа, освен ако става дума за дялове, представляващи най-малко 10 % от капитала на дружеството, и уреждането, предвидено в договора, не е само финансово по своя характер;

б) доставката на ценни метали;

в) парични плащания, които са определени пряко или косвено от обменния курс на чуждестранна валута, от задължителния лихвен процент, от единица за изчисление или от цената на други стоки или услуги;

г) опции или други права за продажба или доставка на стоките, посочени в букви а) и б), или за плащанията, посочени в буква в).

4 - Когато различни сделки, свързани с финансови услуги, са включени в рамков договор, който може да бъде прекратен само като цяло в случай на неизпълнение, наборът от сделки се счита за двустранен договор за целите на настоящия член и на член 102.

5. За операции с конкретна дата на доставка, които не са обхванати от параграф 1, се прилагат разпоредбите на член 104, параграф 5, *mutatis mutandis*.“

„Член 108

Договор за наем, при който наемателят е обявената в несъстоятелност страна

1. Обявяването в несъстоятелност не спира действието на договор за наем, когато наемателят е обявената в несъстоятелност страна, но синдикът винаги може да анулира договора с 60-дневно предизвестие, ако по-кратко предизвестие не е достатъчно по закон или по договора.

2. Изключение от горния параграф се допуска, когато договорът за наем е свързан с местопребиваването на обявената в несъстоятелност страна, и в този случай синдикът може да обяви единствено, че правото за плащане на наема, начислен след изтичане на 60 дни от обявяването, не подлежи на принудително изпълнение в производството по несъстоятелността. В този случай наемодателят ще има право да предяви вземане към масата на несъстоятелността за обезщетяване на вреди, понесени в случай на принудително извеждане от имота поради неплащане на един или повече от горепосочените наеми, до сумата на плащанията, съответстващи на една четвърт.

3. При анулиране на договора от синдика съгласно предвиденото в параграф 1 се изисква плащане, като вземане по несъстоятелността, на дължимите суми, съответстващи на периода между датата на възникване на действие и края на срока, определен в договора, или датата, на която при други обстоятелства анулирането би било възможно от обявената в несъстоятелност страна, като се приспадат разходите за предоставянето на услугата от наемодателя през този период, както и приходите, получени от алтернативно ползване на отдаденото под наем имущество, при условие че те са дължат на предсрочното прекратяване на договора, и се актуализират всички суми съгласно член 91, параграф 2 до датата на влизане в сила на анулирането.

4. Наемодателят не може да поиска анулиране на договора след обявяване несъстоятелността на наемателя на някое от следните основания:

а) неплащане на наем или вноски, свързани с периода преди датата на обявяването на несъстоятелността;

б) влошаване на финансовото състояние на наемателя.

5. Когато отдадената под наем вещь все още не е предадена на наемателя към датата на обявяването на неговата несъстоятелност, както синдикът, така и наемодателят може да анулира договора или да определи друг, разумен срок за целта, след който правото на анулиране изтича.“

„Член 109

Договор за наем, при който наемодателят е обявената в несъстоятелност страна

1. Обявяването в несъстоятелност не спира изпълнението на договор за наем, когато наемодателят е обявената в несъстоятелност страна, и анулирането на договора от някоя от страните е възможно само в края на приложимия срок, без да се засягат случаите на принудително подновяване.

2. Ако вещта обаче не е била предадена на наемателя към датата на обявяване в несъстоятелност, разпоредбите на член 108, параграф 5 се прилагат *mutatis mutandis*.

3. Разпореждането с отдадената под наем вещь в производството по несъстоятелност не лишава наемодателя от правата, признати от гражданското право в такива случаи.“

„Член 110

Договори за представителство и управление

1. Договорите за представителство, включително комисионни договори, които попадат в масата на несъстоятелността, се прекратяват с обявяването на несъстоятелността на възложителя, дори ако представителството е било възложено в интерес на представителя или на трето лице. Представителят няма право на обезщетение за претърпени вреди.
2. Договор за представителство обаче се смята за действащ:
 - а) ако е необходимо представителят да извърши действия за избягване на предвидима вреда за масата на несъстоятелността, докато синдикът предприеме надлежни мерки;
 - б) през периода, през който представителят е изпълнявал своите задължения, без да е знаел, не по негова вина, че възложителят му е обявен в несъстоятелност.
3. В случая по параграф 2, буква а) възнаградението и възстановяването на разходи на представителя представляват задължение, което се покрива от масата на несъстоятелността, а в случая по параграф 2, буква б) — задължение във връзка с несъстоятелността.
4. Разпоредбите по предходните параграфи се прилагат *mutatis mutandis* за всички други договори, по силата на които обявената в несъстоятелност страна е поверила управлението на въпроси, свързани с активи, на трето лице, с минимална автономност, по-специално договори за управление на портфейли и активи.“

„Член 111

Дългосрочен договор за обслужване

1. Договори, които изискват предоставянето на дългосрочно обслужване в интерес на обявената в несъстоятелност страна и които не се прекратяват по силата на разпоредбите на член 110, не престават да действат с обявяването на несъстоятелността и може да бъдат анулирани от всяка от страните съгласно член 108, параграф 1, който се прилага *mutatis mutandis*.
2. При преждевременно анулиране на договора се изисква единствено заплащането на обезщетение за причинени вреди, когато анулирането се извършва от синдика, като в този случай обезщетението се изчислява *mutatis mutandis* съгласно член 108, параграф 3 и представлява вземане по несъстоятелността за другата страна.“

„Член 112

Пълномощни

1. Освен в случаите по член 110, параграф 2, буква а), пълномощните, свързани с активи в масата на несъстоятелността, се прекратяват с обявяването на несъстоятелността на представляваната страна, дори ако са били предоставени в интерес на лицето, действащо като пълномощник, или на трето лице.
2. Спрямо действия, предприети от лицето, действащо като пълномощник, след прекратяване на пълномощното, се прилагат *mutatis mutandis* разпоредбите на член 81, параграфи 6 и 7.
3. Лице, действащо като пълномощник, което не знае за обявяването на несъстоятелността на представляваната от него страна, не носи отговорност спрямо трети лица за недействителността на действието поради оттеглянето на правомощията за представителство.“

„Член 113

Несъстоятелност на работници

1. Обявяването в несъстоятелност на работници не води до прекратяване на трудовия договор.
2. Към обявената в несъстоятелност страна може да бъде предявен иск за обезщетение за загуби, възникнали от евентуално нарушаване на договорни задължения.“

„Член 114

Предоставяне на услуга от длъжника

1. Разпоредбите на член 113 се прилагат за договори, съгласно които от обявената в несъстоятелност страна като физическо лице се изисква да предостави услуга, освен ако тази услуга е част от дейността на дружеството, което е собственост на физическото лице, и е незаменяема по своя характер.
2. Без да се нарушават разпоредбите на предходния параграф, разпоредбите на член 111 се прилагат *mutatis mutandis* за договори, чийто предмет е дългосрочното предоставяне на услуга от длъжника. Задължението за плащане на обезщетение възниква единствено ако анулирането се извърши от другата страна.

„Член 115

Прехвърляне и залог на бъдещи вземания

1. Когато длъжникът е физическо лице, което преди обявяването си в несъстоятелност е предоставил в залог бъдещи вземания, произтичащи от трудов договор или договор за предоставяне на услуги, или право на други бъдещи плащания като обезщетения за безработица и пенсии, действието на акта се ограничава до доходите, свързани с периода преди датата на обявяването на лицето в несъстоятелност, оставащите дни от текущия месец към тази дата и следващите 24 месеца.
2. Действието на извършеното прехвърляне или на учредения залог от длъжника преди обявяването в несъстоятелност, чийто предмет са плащания на наеми и вноски по договор за лизинг, които синдикът не може да анулира или прекрати съответно по член 104, параграф 2 и член 109, параграф 1, ще бъде ограничено, независимо дали длъжникът е физическо лице, или не, до плащания, свързани с периода преди обявяването в несъстоятелност, оставащите дни от текущия месец към тази дата и следващия месец.
3. Длъжник с вземания по предходните параграфи може да ги прихване от задължения към масата на несъстоятелността, без да се засягат разпоредбите на член 99, параграф 1, буква б) и член 99, параграф 4, букви б)–г).“

„Член 116

Разплащателни сметки

Обявяването в несъстоятелност изисква прекратяването на договори за разплащателни сметки, по които обявената в несъстоятелност страна е страна, и закриването на съответните сметки.“

„Член 117

Сдружения за партньорство

1. Сдруженията за партньорство се анулират при несъстоятелност на някой от участващите съдружници.
2. Договарящата страна в сдружението трябва да прехвърли към масата на несъстоятелността на съдружника все още неуредената част от загубите, в които той е длъжен да участва, запазвайки обаче правото си да предяви като кредит по несъстоятелността извършените плащания, които може да не са включени в неговото участие в загубите.“

„Член 118

Допълващото обединение от дружества и европейски обединения по икономически интереси

1. Без да се засягат разпоредби в противен смисъл, залегнали в договори, допълващи обединения от дружества и европейски обединения по икономически интереси не се прекратяват поради несъстоятелност на един или повече членове на обединението.
2. Обявеният в несъстоятелност член може сам да напусне допълващото обединение от дружества.
3. Договорни клаузи, които задължават обявения в несъстоятелност член да обезщети останалите членове или обединението за причинена вреда, са нищожни.“

„Член 119

Задължителни разпоредби

1. Всяко споразумение на страните, което изключва или ограничава прилагането на предходните разпоредби от тази глава, е нищожно.
2. По-конкретно нищожни са клаузи, съгласно които несъстоятелността на една от страните може да бъде използвана като отлагателно условие по сделка, от което за другата страна произтича право на обезщетение, анулиране или оттегляне в съответствие с условия, различни от предвидените в настоящата глава.
3. Разпоредбите на предходните параграфи не изключват възможността състоянието на несъстоятелност да представлява справедлива причина за анулиране или оттегляне поради характера и съдържанието на договорните плащания.“

7 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху предявени иски за индивидуални кредитори (с изключение на висящи дела)?

Въздействие върху производството

Обявяването в несъстоятелност предотвратява завеждането на иск за принудително изпълнение от страна на кредитори по несъстоятелността [член 88, параграф 1 от CIRE].

Въздействие върху вземанията

Въздействието на несъстоятелността върху съществуващи вземания във връзка с масата на несъстоятелността е уредено в членове 90—101 от CIRE:

„Член 90

Предявяване на вземания, свързани с несъстоятелността

Кредитори по несъстоятелността може да упражняват своите права само в съответствие с разпоредбите на този Кодекс, по време на производството по несъстоятелност.“

„Член 91

Незабавно изискуеми задължения

1. С обявяването в несъстоятелност всички задължения на обявената в несъстоятелност страна, които не са предмет на предварително условие, стават незабавно изискуеми.
2. Всички задължения, които все още не се станали изискуеми към датата на обявяване в несъстоятелност и за които не се дължи възмездна лихва или се дължи лихва, по-ниска от законния лихвен процент, се смятат за намалени до сума, която би съответствала на въпросното задължение, ако върху нея бъде начислена лихва съгласно законния лихвен процент или съгласно процент, равен на разликата между законната лихва и договорената лихва, за времето, с което датата на падежа е изтеглена напред.
3. В случай на делимо задължение разпоредбите на предходния параграф се прилагат за всяко от плащанията, което все още не е станало изискуемо.
4. При изчисляване на времето, с което датата на падежа е изтеглена напред, се приема, че плащането би било извършено на датата, на която задълженията са станали изискуеми или на която има вероятност това да се случи, когато последната дата не е определена.
5. Намаляването размера на задължението, предвидено в предходните параграфи, се прилага и когато е загубено времето предимство на срока поради все още юридически необявеното състояние на несъстоятелност, съгласно предвиденото в член 780, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс.
6. Встъпване в правата на кредитор, произтичащо от изпълнение от обявената в несъстоятелност страна на задължение към трето лице, се извършва пропорционално на платената сума по задължението към такова трето лице, актуализирана в съответствие с параграф 2.
7. Разпоредбите на предходния параграф се прилагат и по отношение на правото на обратен иск на други съдлъжници.“

„Член 92

Планове за уреждане на задължения

Незабавната изискуемост по член 91, параграф 1 на задължения, обхванати от план за уреждане на данъци или социални осигуровки, поражда действието, предвидено в съответните закони при неизпълнението на този план. Изискуемите суми се изчисляват в съответствие с разпоредбите на тези закони.“

„Член 93

Издръжка

Правото да се търси издръжка от обявена в несъстоятелност страна за периода след обявяването в несъстоятелност може да бъде упражнено спрямо масата на несъстоятелността, ако никое от лицата по член 2009 от Гражданския процесуален кодекс не е в състояние да предостави такава издръжка. В този случай съдията определя съответната сума.“

„Член 94

Вземания по отлагателно условие

Вземания, подлежащи на отлагателно условие, се третират в производството по несъстоятелност като неквалифицирани до момента на удовлетворяване на условието, без да се засяга задължението за връщане на извършени плащания, когато условието бъде потвърдено.“

„Член 95

Солидарна отговорност и гаранти

1. Кредиторите може да предявят всеки свой кредит от различните маси на несъстоятелност на солидарно отговорни длъжници и гаранти, но общата сума, получена от тези длъжници, не може да надхвърля сумата на този кредит.
2. Права срещу несъстоятелния длъжник, възникващи от евентуалното бъдещо погасяване на задължението от солидарно отговорен съдлъжник или от гарант, може да бъдат упражнени в производството по несъстоятелност като вземане по предварително условие, ако кредиторът по горепосоченото задължение не го предяви.“

„Член 96

Преобразуване на вземания

1. За целите на участие на съответния собственик в производството:

- а) непаричните вземания се удовлетворяват от прогнозната стойност в евро към датата на обявяването в несъстоятелност;
- б) парични вземания, чийто размер не е определен, се удовлетворяват от прогнозната стойност в евро към датата на обявяването в несъстоятелност;
- в) вземания, изразени в чуждестранна валута или индекси, се удовлетворяват в евро по действащия обменен курс към датата на обявяването в несъстоятелност на мястото на съответното плащане.

2. След като бъдат признати, вземанията, посочени в параграф 1, букви а) и в), се смятат за трайно преобразувани в евро.“

„Член 97

Анулиране на кредитни привилегии и имуществени гаранции

1. При обявяването в несъстоятелност се анулира следното:

- а) общи кредитни привилегии, присъщи на вземанията по несъстоятелността, притежавани от държавата, местните органи и институциите за социално осигуряване, възникнали повече от 12 месеца преди началната дата на производството по несъстоятелност;
- б) специални кредитни привилегии, присъщи на вземанията по несъстоятелността, притежавани от държавата, местните органи и институциите за социално осигуряване, дължими повече от 12 месеца преди началната дата на производството по несъстоятелност;
- в) законни ипотечи, чието вписване е поискано два месеца преди началната дата на производството по несъстоятелност и които са присъщи на вземанията по несъстоятелността, притежавани от държавата, местните органи и институциите за социално осигуряване;
- г) ако за тях се изисква вписване, имуществени гаранции върху движимо и недвижимо имущество, които подлежат на вписване и са част от масата на несъстоятелността, които са присъщи за вземанията по несъстоятелността и които вече са възникнали, но все още не са вписани и не подлежат на искане за вписване;
- д) имуществени гаранции върху активи, включени в масата на несъстоятелността които са присъщи за вземания, третиран като вземания от по-заден ред.

2. След обявяването в несъстоятелност не се допуска вписването на законни ипотечи, гарантиращи вземания по несъстоятелността, включително след приключването на производството, освен ако съответното искане е било подадено преди горепосоченото обявяване или когато ипотеките са учредени в съответствие с параграф 1, буква в) два месеца преди същата дата.“

„Член 98

Преустановяване на привилегия на предявяващ вземане кредитор

1. По искане на лицето, чиято несъстоятелност е обявена, вземанията, различни от вземания от по-заден ред, се ползват с привилегията на последно по ред общо вземане от цялото движимо имущество, включено в масата на несъстоятелността, по отношение на една четвърт от съответната сума, съответстваща на максимум 500 валутни единици.

2. Ако воденето на производство, образувано от кредитор, бъде засегнато от обявяването в несъстоятелност на длъжника в производство, образувано на по-късна дата, посочената в предходния параграф привилегия се предоставя на заявителя в първото по време производство; в случая, предвиден в член 264, параграф 3, буква б), общата привилегия относно движимото имущество на вискателя съпруг и относно половината от общата собственост е отговорност на заявителя в първоначално образуваното производство, независимо от преустановяването на неговото действие.“

„Член 99

Прихващания

1. Без да се засягат други разпоредби на настоящия Кодекс, след обявяване в несъстоятелност жалбоподателите в производството по несъстоятелност може да прихванат своите вземания срещу задължения към масата на несъстоятелността, при условие че е изпълнено поне едно от следните изисквания:

- а) правните предпоставки за прихващането са изпълнени преди датата на обявяване в несъстоятелност;
- б) налице е вземане по несъстоятелността, за което са изпълнени изискванията по член 847 от Гражданския процесуален кодекс преди насрещното вземане от масата на несъстоятелността.

2. За целите на букви а) и б) по-горе не се взема предвид следното:

- а) загубата на времето предимство, предвидено в член 780, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс;
- б) преждевременният падеж и преобразуването в парични средства при прилагане на предвидените разпоредби в член 91, параграф 1 и член 96.

3. Прихващанията не се влияят от факта, че задълженията са в различни валути или мерни единици, ако тяхното реципрочно преобразуване е безплатно на мястото на плащане на насрещното вземане и преобразуването се извършва по действащия обменен курс на датата, на която прихващането поражда действие.

4. Не се разрешават прихващания:

- а) ако задължението към масата е възникнало след датата на обявяване в несъстоятелност, по-специално вследствие на отмяната на актове в полза на масата на несъстоятелността;
- б) ако кредиторът по несъстоятелността е придобил вземането от друго лице след датата на обявяване на несъстоятелността;
- в) когато се използват задължения на обявената в несъстоятелност страна, за които масата на несъстоятелността не носи отговорност;
- г) между задължения към масата на несъстоятелността и вземания по несъстоятелността от по-заден ред.“

„Член 100

Преустановяване на давностни и преклузивни срокове

Съдебното решение за обявяване в несъстоятелност ще доведе до преустановяване на всички давностни и преклузивни срокове, което може да бъде оспорено от длъжника по време на производството по несъстоятелност.“

„Член 101

Механизми при ликвидация

Определените в тази глава правила се прилагат, без да се засягат разпоредбите на член 283 и сл. от Кодекса за ценните книжа.“

8 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху продължаването на висящи дела към момента на образуване на производството по несъстоятелност?

Въздействието на производството по несъстоятелност върху висящи дела е уредено в членове 85—89 от CIRE:

„Член 85

Въздействие върху висящи дела

1. След обявяване на несъстоятелността всички икове, в които се разглеждат въпроси, свързани с активите от масата на несъстоятелността, предявени срещу длъжника или дори срещу трети лица, чийто резултат може да повлияе на стойността на масата на несъстоятелността, и всички икове, предявени от длъжника, които засягат единствено имущество, се присъединяват към масата на несъстоятелността, при условие че това бъде поискано от синдика, когато е целесъобразно за производството.
2. Съдията иска от съда или от компетентния орган да изпрати, за целите на прилагане към делото по несъстоятелността, всички случаи, в които е предприето действие по изземване или задържане на стоки, свързани с масата на несъстоятелността.
3. Синдикът замества обявената в несъстоятелност страна във всички случаи, посочени в предходните параграфи, независимо от присъединяването им към производството по несъстоятелността или съгласието на другата страна.“

„Член 86

Присъединяване към производството по несъстоятелността

1. По искане на синдика към преписките по несъстоятелност се присъединяват дела, по които е обявена несъстоятелност на лица, носещи правна отговорност за задълженията на обявената в несъстоятелност страна, или в случай на семейно физическо лице, съпругът/ата, ако режима на имуществена общност не предвижда обособено имущество.
2. Когато длъжникът е търговско дружество, същото се отнася и в случаите, в които е обявена несъстоятелност на дружества, които, съгласно Кодекса на търговските дружества, са контролирани от въпросното дружество или се намират в една и съща група от компании заедно с него.
3. Присъединяването, предвидено в параграф 2, може да бъде определено автоматично от съдията по делото, по което са приложени документи, или може да бъде поискано от всички длъжници, обявени в несъстоятелност, в делата, които ще бъдат присъединени.
4. Когато се водят производства в съдилища с различна компетентност поради разглеждания въпрос, присъединяване може да бъде постановено само ако бъде поискано от синдика в производство, образувано в съд със специална компетентност, или ако решението за несъстоятелността се взема от съдията, участващ в същото дело.“

„Член 87

Арбитражни споразумения

1. Действието на арбитражни споразумения, свързани със спорове, в които участва обявената в несъстоятелност страна и чийто изход може да повлияе на масата на несъстоятелността, се преустановява, без да се засягат разпоредбите на приложените международни договори.
2. Висящи дела към датата на обявяването в несъстоятелност продължават, както е уместно, без да се засягат разпоредбите на член 85, параграф 3 и член 128, параграф 5, ако са приложими.“

„Член 88

Производства за принудително изпълнение

1. Обявяването в несъстоятелност води до преустановяване на производство за принудително изпълнение или на мерки, наложени от кредитори по несъстоятелността, които засягат активите на масата на несъстоятелността и не позволяват образуването или воденето на производство за принудително изпълнение, заведено от кредиторите по несъстоятелността. Ако обаче исковете са свързани с производства срещу други страни, принудителното изпълнение срещу тези страни продължава.
2. Когато принудителното изпълнение се води срещу други страни и няма нужда от присъединяване на производството по член 85, параграф 2, само препис от делата, свързани с обявената в несъстоятелност страна, се изпраща за прилагане.
3. Производства за принудително изпълнение, преустановени съгласно параграф 1, се прекратяват по отношение на обявената в несъстоятелност страна с приключването на производството по несъстоятелност по член 230, параграф 1, букви а) и г), освен когато се упражни законното право за отмяна.
4. Отговорност на синдика е да уведоми писмено и за предпочитане по електронен път съдебните изпълнители, назначени в производство за принудително изпълнение, засегнато от обявяването в несъстоятелност, за което синдикът е информиран, или да уведоми съда, когато производство за принудително изпълнение е образувано от служител на съда, относно настъпването на обстоятелствата, описани в предходния параграф.“

„Член 89

Действия, свързани със задължения от масата на несъстоятелността

1. Принудително изпълнение за плащането на задължения от масата на несъстоятелността не може да бъде искано до изтичане на три месеца от датата на обявяване в несъстоятелност.
2. Действията, включително изпълнителните производства, свързани със задълженията от масата на несъстоятелността, продължават посредством присъединяване към производството по несъстоятелност, с изключение на изпълнителните производства, свързани с данъчни задължения.“

9 Кои са основните характеристики на участието на кредиторите в производството по несъстоятелност?

Органите по несъстоятелността включват синдика, комитета на кредиторите и събранието на кредиторите. В комитета на кредиторите и в събранието на кредиторите участват кредитори в съответствие с разпоредбите на членове 66—80 от CIRE:

„Член 66

Назначаване на комитет на кредиторите от съдията

1. Преди събранието на кредиторите и по-специално при произнасяне на решението за обявяване в несъстоятелност съдът назначава комитет на кредиторите, състоящ се от трима до петима членове и двама заместници. За предпочитане е председател да бъде най-големият кредитор на дружеството, а изборът на останалите членове да осигурява подходящо представителство на различните класове кредитори, с изключение на кредиторите от по-заден ред.
2. Съдията може да реши да не пристъпи към назначаване съгласно предходния параграф, когато сметне това за обосновано поради малкия размер на масата на несъстоятелността, липсата на сложност в ликвидацията или ограничения брой кредитори по несъстоятелността.
3. За целите на параграф 1 един от членовете на комитета на кредиторите представлява работниците, които имат вземания от дружеството, като този член се избира въз основа на предложението на самите работници или на комитета на работниците, ако има такъв.
4. Членовете на комитета на кредиторите могат да бъдат физически или юридически лица. Когато бъде избрано юридическо лице, съответното юридическо лице назначава свой представител с пълномощно или с документ, подписан от лице, чийто подпис обвързва дружеството.
5. Държавата и институциите за социално осигуряване може да изпълняват функциите на председател на комитета на кредиторите само ако в досието по делото се съдържа официална заповед, издадена от члена на правителството, контролиращ въпросните субекти, в която се дава разрешение за упражняването на тези функции и се посочва представителят.

„Член 67

Намеса от събранието на кредиторите

1. Събранието на кредиторите може да се разпорежда с комитета на кредиторите, да замества всеки от неговите членове или заместници, назначени от съдията, да избере двама допълнителни членове и, ако съдията не го е направил, да сформира комитета, който се състои от трима, петима или седем членове и двама заместници, да назначи председател и да променя по всяко време съответния състав, независимо дали е налице основателна причина.

2. Членовете на комитета на кредиторите, избрани от събранието, не е необходимо да са кредитори и при тяхното избиране, както и при назначаването на председател, събранието не е длъжно да изпълни критериите, предвидени в член 66, параграф 1, а трябва да изпълни само критерия, наложен с член 66, параграф 3.

3. Решения на събранието на кредиторите по параграф 1 се вземат с мнозинството, предвидено в член 53, параграф 1, освен когато е налице основателна причина за отстраняване на член.“

„Член 68

Задължения и правомощия на комитет на кредиторите

1. Освен специално възложените му задачи, комитетът отговаря за надзора и сътрудничеството със синдика.

2. При упражняване на своите задължения комитетът има свободата да разглежда позиции от отчетите на длъжника и да изисква от синдика да му предостави информацията, която смята за необходима.“

„Член 69

Решения на комитета на кредиторите

1. Комитетът на кредиторите заседава, когато бъде свикан от председателя или от други двама членове.

2. Комитетът не може да заседава, без да присъства мнозинството от членовете му. Решенията се вземат с мнозинство на гласувалите и присъстващи членове, а председателят има решаващ глас в случай на равен брой гласове.

3. Писмено гласуване се допуска при разискванията, когато това е одобрено предварително от всички членове.

4. Решенията на комитета на кредиторите се свеждат до знанието на съдията от съответния председател.

5. Решенията на комитета на кредиторите не могат да бъдат обжалвани пред съда.“

„Член 70

Отговорност на членовете на комитета

Членовете на комитета се отчитат пред кредиторите по несъстоятелността за вреди, възникващи вследствие на виновно неизпълнение на техните задължения, в съответствие с разпоредбите на член 59, параграф 4.

„Член 71

Възстановяване на разходи

Членовете на комитета на кредиторите не получават възнаграждение и имат право единствено на възстановяване на разходи, които са строго необходими за изпълнението на техните задължения.“

„Член 72

Участие в събранието на кредиторите

1. Всички ищци по несъстоятелността имат право да участват в събранието на кредиторите, както и тези, притежаващи правата по член 95, параграф 2, които съгласно тази разпоредба, не може да бъдат упражнявани в производството.

2. Разпоредбите на параграфи 1 и 4 от следващия член се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на правото на участие в събранието на ищците от по-заден ред.

3. Кредиторите може да бъдат представени със специални правомощия за целта.

4. Когато е необходимо за нормалното протичане на работата, съдията може да ограничи участието в събранието до ищци, чиито искове достигат определена сума, която не може да надвишава 10 000 EUR. Засегнатите от това ограничение кредитори може да бъдат представени от различен кредитор, чийто иск е най-малкото равен на определения лимит, или да се групират, така че да достигнат изискваната сума, и да участват чрез общ представител.

5. Синдикът, членовете на комитета на кредиторите, длъжникът и директорите на длъжника имат право и са длъжни да участват в събранието.

6. В събранието може да участват и до трима представители на комитета на работниците или, ако не съществува такъв комитет, до трима представители на работниците, определени от тях. Прокуратурата също може да участва.“

„Член 73

Право на глас

1. Вземанията дават право на един глас за всяко евро или част от него, ако вече са били признати с окончателно решение за удостоверяване и определяне на реда на вземанията, включено в приложението, или с последваща мярка за удостоверяване, или когато са изпълнени едновременно посочените по-долу условия:

а) кредиторът вече е предявил вземане в производството или ако срокът, определен в съдебното решение за предявяване на вземания, не е изтекъл, тези вземания се предявяват на самото събрание, единствено с цел участие в него;

б) вземанията не подлежат на оспорване по време на събранието от синдика или от кредитор с право на глас.

2. Броят на гласовете, които съответстват на вземане по предварително условие, винаги се определя от съдията, при отчитане на вероятността за изпълнение на това условие.

3. Вземания от по-заден ред не дават право на глас, освен когато решението на събранието на кредиторите е свързано с одобряване на план за несъстоятелност.

4. По искане на заинтересована страна съдията може да предостави право на глас за оспорени вземания, като определя броя на гласовете и преценява всички относими въпроси, включително вероятния размер и характер на вземането от по-заден ред, и, когато става въпрос за вземания по предварително условие, вероятността това условие да бъде изпълнено.

5. Решението на съдията по предходния параграф не може да бъде обжалвано.

6. Взетите от събранието решения в никакъв случай не се обявяват за невалидни, ако впоследствие бъде установено, че кредиторите в действителност са имали право на различен брой гласове от предоставените.

7. Без да се засягат други въпроси по предходния параграф, вземания с имуществени гаранции, за които длъжникът не носи персонална отговорност, дават право на един глас за всяко евро от въпросната сума, или предоставената като гаранция стойност, ако последната е по-малка.

„Член 74

Председателство

Събранието на кредиторите се председателства от съдията.“

„Член 75

Свикване на събрание на кредиторите

1. Събрание на кредиторите се свиква от съдията, по негова собствена инициатива или по искане на синдика, на комитета на кредиторите или на кредитор или група кредитори, чиито вземания представляват, по оценка на съдията, най-малко една пета от общия брой вземания, различни от вземания от по-заден ред.

2. Датата, часът, мястото и дневният ред на събранието на кредиторите се съобщават незабавно на заинтересованите страни най-малко 10 дни предварително чрез известие, публикувано на уебсайта Citiu и поставено на вратата на адреса на управление или местопребиваване на длъжника и на обектите на длъжника.

3. Петимата най-големи кредитори, както и длъжникът, директорите на длъжника и комитетът на работниците също се уведомяват за датата, часа и мястото на събранието чрез известия, изпратени с препоръчана поща, със същия срок на предизвестие.

4. В известията и уведомленията по предходния параграф се посочват също:

а) идентификационните данни за производството;

б) името на длъжника и адресът на управление или местопребиваване, ако е известен;

в) известие към ищците, които все още не са предявили вземанията си, за необходимостта да сторят това, ако срокът, предвиден в съдебното решение за предявяване на вземания, не е изтекъл, и за възможността да дадат заявка за обикновено участие в събранието на самото събрание, ако посоченият срок не е изтекъл към датата на събранието;

г) възможни срокове за участие по член 72, параграф 4, с информация за възможността за групиране или представителство.“

„Член 76

Прекъсване на събранието

Съдията може да реши да прекъсне работата на събранието, постановявайки че тя ще бъде възобновена през следващите 15 работни дни.“

„Член 77

Мнозинство

Освен ако в този Кодекс е предвидено по-голямо мнозинство за целта или са поставени други изисквания, решения на събранието на кредиторите се вземат с мнозинство на подадените гласове. Гласовете на въздържалите не се взимат под внимание, независимо от броя на присъстващите или представените кредитори, или от процента на притежаваните вземания.“

„Член 78

Жалба до съдията и обжалване

1. Синдикът или всеки кредитор с право на глас може да отправи жалба към съдията, устно или писмено, ако смята, че решенията на събранието противоречат на общия интерес на кредиторите, при условие жалбата да бъде подадена по време на самото събрание.

2. Решение в подкрепа на жалба може да бъде оспорвано от всеки кредитор, който е гласувал за печелившия вот; решение за отхвърляне на жалбата може да бъде оспорвано единствено от жалбоподателя.“

„Член 79

Информация

По искане на събранието синдикът предоставя на неговите членове информация по всички въпроси, попадащи в обхвата на служебните му задължения.“

„Член 80

Правомощия на събранието на кредиторите

Всички решения, взети от събранието на кредиторите, може да бъдат отменени от събранието, а с положително решение събранието само дава съгласието си за действия, за които съгласно Кодекса се изисква одобрението на комитета на кредиторите.“

10 По какъв начин синдикът може да използва или да се разпорежда с активи от масата на несъстоятелността?

Синдикът може да използва или да се разпорежда с активи от масата на несъстоятелността в съответствие с разпоредбите на членове 149, 150, 157 и 158 от CIRE:

„Член 149

Изземване на активи

1. След като бъде произнесено съдебното решение за обявяване в несъстоятелност, счетоводните документи и всички активи, съставляващи масата на несъстоятелността, се изземат дори ако:

а) са били предмет на заповед на заповор, са били заложи или заповорани или задържани по някакъв начин в производство, с изключение на тези, които са били иззети в резултат на закононарушение, било то наказателно престъпление или административно нарушение;

б) са били предоставени на кредитори по член 831 и сл. от Гражданския процесуален кодекс.

2. Ако активите вече са били продадени, постъпленията от продажбата се изземат, освен ако вече са били платени на кредиторите или разделени помежду им.“

„Член 150

Предаване на иззети активи

1. Правомощието за изземване на активи възниква от обявяването в несъстоятелност и синдикът трябва, без да се засягат разпоредбите на член 756, параграфи 1 и 2 от Гражданския процесуален кодекс, да осигури активите да му бъдат предадени незабавно, така че да останат под негово разпореждане. Това отговорно пазене се осъществява в съответствие с общите правила и по-конкретно с тези, които се прилагат по закон за отговорното пазене на заложи активи.

2. Изземването се извършва от синдика, подпомаган от комитета на кредиторите или от представител на този комитет, ако има такъв, и, когато е целесъобразно, в присъствието на кредитора, поискал несъстоятелността, и обявената в несъстоятелност страна.

3. Когато за синдика е неудобно лично да изземва активи, тъй като стоките се намират в район, различен от района на несъстоятелността, тогава изземването се извършва от квестор и активите се възлагат на специален попечител, но по нареждане на синдика.

4. Изземването се извършва чрез конфискуване на активи или чрез пряко предаване въз основа на подробен списък по позиции, в съответствие със следните правила:

а) ако активите вече са били възложени на съдебен попечител, те остават при него, макар че може да бъдат оставени на разположение и по изричното разпореждане на синдика;

б) ако изпитва затруднения в полагането на грижи за активите или ако има съмнения във връзка с това кои активи се намират на отговорно пазене, синдикът може да поиска от служител на съда да отиде до мястото, където се съхраняват активите, и след като бъдат преодолените трудности или изяснени неяснотите, активите да бъдат предадени на този служител.

- в) когато изземването бъде оспорено или срещне съпротива, синдикът може да поиска помощ от силите на реда и сигурността, и вратата или сейфът може да бъдат разбити и да бъде съставен официален протокол за събитието;
- г) конфискуването включва описание, оценка и прибиране на активите на отговорно пазене;
- д) когато активите са конфискувани или предадени по подробен списък, синдикът или негов помощник съставя документ, в който се описват и номерират активите като в опис, като се посочва, когато е уместно, съответната стойност и дали активите са били предадени на синдика или на специалния попечител и се засягат всички въпроси, относими към производството;
- е) документът се подписва от присъстващото на процедурата лице и от собственика или държателя на иззетите активи, или когато последният не може или не желае да се подпише, от двама присъстващи свидетели.
5. При принудително изземване на обявена в несъстоятелност страна от обичайното ѝ местопребиваване се прилагат разпоредбите на член 862 от Гражданския процесуален кодекс.
6. Плащания, получени в брой от синдика, трябва веднага да бъдат депозирани в кредитна институция, избрана от синдика, с изключение на сума, която е необходима единствено за покриване на текущи административни разходи.

„Член 157

Предсрочно затваряне

Синдикът може да затвори един, няколко или всички обекти на длъжника преди събранието за разглеждане на доклада за оценката:

- а) с положително становище на кредитния комитет, ако съществува такъв комитет;
- б) при условие че длъжникът не възразява, когато не съществува комитет на кредиторите, или ако, въпреки възражението на длъжника, съдията разреши затварянето на основание, че отлагането на тази мярка до датата на горепосоченото събрание ще доведе до значително намаляване на масата на несъстоятелността.“

„Член 158

Начало на продажбата на активите

1. Когато съдебното решение за обявяване в несъстоятелност е окончателно и събранието за разглеждане на доклада за оценката е проведено, синдикът незабавно пристъпва към продажбата на всички иззети активи по масата на несъстоятелността, независимо от пасивите, при условие че това не е в разрез с решенията, взети от кредиторите на горепосоченото събрание.
2. Синдикът обаче извършва предсрочна продажба на активи от масата на несъстоятелността, които не могат да бъдат съхранявани поради опасност от тяхното погиване или обезценяване.
3. Ако бъде взето решение за извършване на предсрочна продажба по предходния параграф, синдикът съобщава този факт на длъжника, на комитета на кредиторите, ако съществува такъв комитет, и на съдията най-малко два работни дни преди продажбата и публикува решението в уебсайта *Citius*.
4. Съдията по своя собствена инициатива или по искане на длъжника, на комитета на кредиторите или на някой от кредиторите по несъстоятелността, или на масата на несъстоятелността може да спре предсрочната продажба на активи по параграф 2. Това решение се съобщава незабавно на синдика, на длъжника, на комитета на кредиторите и на кредитора, отправил искането. Не се разрешава обжалване.
5. В искането по предходния параграф заинтересованата страна трябва да представи основателни мотиви за отказа за продажба на активите и да представи, ако е възможно, осъществима алтернатива на планираната от синдика операция.“

11 Как трябва да се предявят вземанията към масата на несъстоятелността на длъжника и как се третира вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност?

Класовете вземания по несъстоятелността и третирането на предявени вземания след образуването на производството по несъстоятелност, включително задълженията по масата на несъстоятелността, са представени по същество в членове 47—51 от CIRE:

„Член 47

Понятията „кредитори по несъстоятелността“ и „класове вземания по несъстоятелността“

1. След обявяването в несъстоятелност всички вземания, отнасящи се до имуществото на обявената в несъстоятелност страна или гарантирани с активи, включени в масата на несъстоятелността, чието основание предхожда обявяването в несъстоятелност, се считат за кредитори по несъстоятелността, независимо от тяхната националност или местонахождение.
2. Посочените в предходния параграф вземания, както и еквивалентни на тях вземания и съответстващите им задължения, са наричани в този Кодекс вземания по несъстоятелността и съответно задължения по несъстоятелността.
3. Вземания, за които е доказано, че са възникнали по време на производството, са еквивалентни на вземания по несъстоятелността към датата на обявяване на несъстоятелността.
4. За целите на този Кодекс вземания по несъстоятелността са:
- а) „гарантирани“ и „привилегировани“ вземания, ползващи се съответно с имуществени гаранции, включително специални кредитни привилегии, както и с общи кредитни привилегии по отношение на активи, включени в масата на несъстоятелността, до сумата, съответстваща на стойността на гарантираните активи и на общите привилегии, с отчитане на възможни преобладаващи тежести;
- б) вземания от „по-задан ред“, изброени в следващия член, освен когато те се ползват с общи или специални кредитни привилегии, или законни ипотечи, които не се прекратяват вследствие на обявяването в несъстоятелност;
- в) всички други вземания са „обикновени.“

„Член 48

Вземания от по-задан ред

Следните вземания се считат за вземания от по-задан ред и се нареждат след други вземания по несъстоятелността:

- а) вземания на лица, намиращи се в специално взаимоотношение с длъжника, при условие че специалното взаимоотношение е съществувало преди възникването на вземането, както и вземания на лица, които са им били прехвърлени през двете години, предхождащи началото на производството по несъстоятелност;
- б) лихва по вземания от по-задан ред, формирана след обявяването в несъстоятелност, с изключение на вземания, обезпечени с имуществена гаранция и с общи кредитни привилегии, до стойността на съответните активи;
- в) вземания, за които страните са се договорили да имат по-задан ред;
- г) вземания, чийто предмет са плащания от длъжника без такса;
- д) вземания от масата на несъстоятелността, които вследствие на отмяна в полза на масата на несъстоятелността, се начисляват на трето лице поради недобросъвестност;
- е) лихва по вземания от по-задан ред, формирана след обявяването в несъстоятелност;
- ж) вземания по отношение на заемите на акционерите.“

„Член 49

Лица, намиращи се в специално взаимоотношение с длъжника

1. Следните лица се счита, че се намират в специално взаимоотношение с длъжник, който е физическо лице:

- а) съпругата/ът и лица, разведени с длъжника в двете години, предхождащи началото на производството по несъстоятелност;
- б) родственици във възходяща или низходяща линия или братя и сестри на длъжника, или на някое от лицата по предходната алинея;
- в) съпрузи на родственици във възходяща или низходяща линия или на братя и сестри на длъжника;
- г) лица, които обичайно са живели с длъжника в споделено домакинство за определен период през двете години, предхождащи началото на производството по несъстоятелност.

2. Следните лица се счита, че се намират в специално взаимоотношение с длъжник, който е юридическо лице:

- а) съдружници, асоциирани членове или членове, които носят правна отговорност за задълженията, както и лицата, които са имали такъв статут две години преди началото на производството по несъстоятелност;
- б) субекти, които в двете години, предхождащи началото на производството по несъстоятелност, ако е приложимо, са имали контрол над дружеството или са били в една и съща група от компании заедно с него съгласно член 21 от Закона за ценните книжа;
- в) законните или фактическите директори на длъжника, които са били законни или фактически директори в който и да е момент през двете години, предхождащи началото на производството по несъстоятелност;
- г) субекти, свързани с който и да е от субектите, посочени в предходните алинеи, под която и да е от формите, посочени в параграф 1.

3. В случаите, в които несъстоятелността е свързана само с един самостоятелен имот, лицата, за които се счита, че се намират в специално взаимоотношение са съответните собственици и директори, както и трети лица, свързани с тях под която и да е от формите по предходните алинеи, а когато е засегнато непотърсено наследство — лицата, свързани с лицето, чието наследство се администрира, под която и да е от формите по параграф 1, към датата на започване на администрирането или в предходните две години.

„Член 50

Вземания по предварително условие

1. За целите на този Кодекс вземания по предварително или отлагателно условие са съответно тези, чието възникване или продължаващо действие зависи от настъпването на бъдещо и несигурно събитие или които подлежат на принудително изпълнение по закон, съдебно решение или друг правен акт.

2. Вземания по предварително условие са:

- а) вземания, които настъпват в резултат на отказ от принудително изпълнение или предварително прекратяване от синдика на действателни двустранни договори към датата на обявяване в несъстоятелност, или отмяна на актове в полза на масата на несъстоятелността, когато прекратяването, отказът или отмяната не са извършени;
- б) вземания, които не могат да бъдат предявени спрямо обявената в несъстоятелност страна без предварителна възбрана на имота на друга страна, когато тази предварителна възбрана не е изпълнена;
- в) вземания, свързани с несъстоятелността, за които обявената в несъстоятелност страна не носи персонална отговорност, докато задължението не е станало изискуемо.“

„Член 51

Задължения на масата на несъстоятелността

1. Ако в закона не е изрично предвидено друго, задълженията на масата на несъстоятелността включват наред с други задължения, класифицирани като такива в Кодекса, следното:

- а) разходите за производството по несъстоятелността;
- б) възнаграждението на синдика и неговите разходи, както и тези на членовете на комитета на кредиторите;
- в) задължения, произтичащи от действия, свързани с администрирането, ликвидацията и разделянето на масата на несъстоятелността;
- г) задължения, произтичащи от действия на синдика в изпълнение на неговите функции;
- д) задължения, произтичащи от двустранен договор, чието изпълнение не може да бъде отказано от синдика, освен ако се отнасят за период преди обявяването в несъстоятелност;
- е) задължения, произтичащи от двустранен договор, чието изпълнение не може да бъде отказано от синдика, освен ако съответстват на вече предоставено обезщетение от другата страна преди обявяването в несъстоятелност, или които се отнасят за период преди обявяването в несъстоятелност;
- ж) задължение, произтичащо от договор, чийто предмет включва дългосрочно плащане, съответстващо на вече предоставено обезщетение от другата страна, чието изплащане е било поискано от временния съдебен управител;
- з) задължения, възникнали вследствие на действия на временния съдебен управител в изпълнение на неговите функции;
- и) задължения, които произтичат от неоснователно обогатяване на масата на несъстоятелността;
- й) задължения, свързани с плащането на издръжка, които се отнасят до период, предхождащ датата на обявяването в несъстоятелност, съгласно разпоредбите на член 93.

2. Вземания, съответстващи на задължения на масата на несъстоятелността, и притежателите на такива вземания са наречени в този Кодекс съответно вземания на масата на несъстоятелността и кредитори на масата на несъстоятелността.

12 Какви са правилата, уреждащи предявяването, установяването и приемането на вземанията?

Правилата, които се прилагат спрямо предявяването, удостоверяването и признаването на вземанията, са уредени в членове 128—140 от CIRE:

„Член 128

Предявяване на вземания

1. В срока, определен за целта в съдебното решение за обявяване в несъстоятелност, кредиторите по несъстоятелността, включително и прокуратурата в защита интересите на субектите, които тя представлява, трябва да предявят и удостоверят своите вземания с молба, придружена от всички налични подкрепящи документи, в която се посочва:

- а) произходът, падежът, сумата на капитала и лихвата;
- б) подчинените условия, както предварителни, така и отлагателни;
- в) характерът на вземанията, дали са обикновени, от по-заден ред, привилегирани или гарантирани, и в последния случай активите или правата, предмет на гаранцията и съответна информация за вписването им, ако е приложимо;
- г) наличието на персонални гаранции, с посочване на гарантите;
- д) приложимият лихвен процент за просрочено плащане.

2. Молбата се адресира до синдика и се изпраща чрез електронен пренос на данни съгласно разпоредбите на член 17, параграф 2 от съответната Министерска заповед за изпълнение.

3. Когато кредиторите по несъстоятелността не са спонсорирани, молбата за предявяване на вземания се внася на служебния адрес на синдика или се изпраща по електронна поща, или с препоръчана поща. Синдикът се подписва при доставката или в тридневен срок изпраща на кредитора потвърждение за получаване по същия начин, по който е била изпратена молбата.

4. Предявяването на вземанията по параграф 1 може да бъде извършено, като се използва предоставеният за целта формуляр на уебсайта, определен с Министерска заповед за изпълнение, издадена от член на правителството с ресор правосъдие, или стандартният формуляр за предявяване на вземания, предвиден в членове 54 и 55 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. в случаите, в които се прилага този регламент.

5. Целта на удостоверяването е да се проверят всички вземания по несъстоятелността, независимо от техния характер и основание, и дори кредиторите, чиито вземания са били признати с окончателно решение, също трябва да предявят своите вземания в производството по несъстоятелност, ако желаят да получат плащане.“

„Член 129

Списък с признати и непризнати вземания

1. В рамките на 15 дни след изтичането на срока за предявяване на вземания синдикът представя на секретариата списък на всички признати кредитори и списък на непризнатите кредитори, и двата по азбучен ред, в които са отразени не само кредиторите, предявили вземания, но и с тези, чиито права произтичат от счетоводните документи на длъжника или за които синдикът е информиран по друг начин.

2. В списъка на признатите кредитори се посочва самоличността на всеки кредитор, характерът на вземането, размерът на сумата и лихвата към датата на изтичане на срока за предявяване на вземания, персонални и имуществени гаранции, привилегии, приложима лихва за просрочени плащания, предварително или отлагателно условие и стойността на активите, включени в масата на несъстоятелността, които са покрити от имуществени кредитни гаранции, за които длъжникът не носи персонална отговорност.

3. В списъка с непризнатите кредитори се посочва основанието за непризнаването.

4. Всички непризнати кредитори, както и тези, чиито вземания са признати, без те да са предявили вземане, или при условия, различни от условията, посочени в молбата за предявяване на вземане, трябва да бъдат уведомени от синдика с препоръчано писмо или по един от начините, предвидени в член 128, параграфи 2 и 3, а когато обичайното местопребиваване, местонахождението или адресът на управление на установени кредитори се намират в държава членка, различна от държавата, в която е открито производството по несъстоятелност, се уведомяват също данъчните власти и органите за социално осигуряване в тези държави членки, като се изпраща съобщение в съответствие с член 54 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г.

5. Посоченото в предходния параграф уведомление може да бъде изпратено по електронна поща, в случай че вземането е предявено по електронен път, и се счита за изпратено на датата на неговото изпращане. Синдикът прилага съответното доказателство за получаване към документите по делото.“

„Член 130

Оспорване на списъка с признати кредитори

1. В рамките на 10 дни след изтичането на срока по член 129, параграф 1 всяка заинтересована страна може да оспори списъка на признатите кредитори, като изпрати молба до съдията, излагайки основанията за неправомерно включване или изключване на вземания, или неправилно изчислен размер при квалифицирането на признатите вземания.

2. По отношение на кредиторите, уведомени с препоръчано писмо, срокът от 10 дни започва да тече от третия работен ден след датата на изпращане на писмото.

3. Ако няма никакви възражения, съдебното решение за удостоверяване и определяне на реда на вземанията се взема веднага, с което, освен ако има явна грешка, списъкът на признатите кредитори, съставен от синдика, се одобрява и вземанията се класират по реда, определен в списъка.“

„Член 131

Отговор на възражения

1. Синдикът, както и всяка заинтересована страна, заела противоположно становище, включително длъжникът, може да отговори на всяко възражение.

2. Ако обаче възражението се основава на неправомерно включване на конкретно вземане в списъка на признатите кредитори, на пропуск в приложимите към него условия или на факта, че е призната завишена сума или вземането е класирано в по-преден ред, отколкото е правилно, на възражението може да отговори единствено лицето, предявило съответното вземане.

3. Отговорът се представя в срок от 10 дни след изтичането на срока по член 130 или на уведомлението, изпратено до лицето, предявило вземането, предмет на оспорване, в зависимост от случая; в противен случай възражението може да бъде решено в полза на оспорващата страна.“

„Член 132

Завеждане на възражения и отговори

Списъците на признатите и непризнатите от синдика вземания, възраженията и отговорите на тях се завеждат в едно и също приложение.“

„Член 133

Анализ на вземанията и на отчетите на обявената в несъстоятелност страна

За да може всяка заинтересована страна и комитетът на кредиторите да се запознаят подробно с вземанията, докато тече срокът, определен за внасяне на възражения и отговори, синдикът трябва да предостави на разположение вземанията, съответните документи за тях и счетоводните документи на обявената в несъстоятелност страна на подходящо място, което ще бъде упоменато в края на списъците на признатите и непризнатите кредитори.“

„Член 134

Средства за доказване, копия и отказ от уведомление

1. Разпоредбите на член 25, параграф 2 се прилагат за възражения и отговори.

2. За съгласуване със заинтересованите страни заявителят трябва да представи две копия на подадените документи, едното от които е предназначено за архива на съда, а другото остава на съхранение в секретариата на съда. Когато се предоставят на цифров носител, тези документи може да бъдат изтеглени от секретариата.

3. По изключение, в случаите, когато възражението се отнася до признати вземания и не е подадено от лицето, което ги е предявило, се прилага или изтегля допълнително копие, което се предава на лицето, предявило вземанията.

4. Възраженията се довеждат до знанието на лицата, предявили съответните вземания, само когато те не са оспорващата страна.

5. Докато тече срокът, определен за възражения и отговори, преписката се съхранява от секретариата на съда за анализ и справка на заинтересованите страни.“

„Член 135

Становище на комитета на кредиторите

В срок от 10 дни след изтичане на срока за отговор на възражения комитетът на кредиторите прилага становището си по оспорваните вземания към документите по делото.“

„Член 136

Прекратяване на производството

1. След като становището на комитета на кредиторите бъде приложено или определеният срок по предходния член е изтекъл, без да бъде издадено становище, съдията обявява, със силата на съдебно решение, че неоспорените вземания, включени в съответния списък, се считат за удостоверени, освен в случай на очевидна грешка. Съдията може да определи ден и час за преговори за постигане на помирение в следващите 10 дни, уведомявайки всички, които са внесли възражения и отговори, комитета на кредиторите и синдика, за да могат те да присъстват лично или да бъдат представени от пълномощници с необходимите специални правомощия.

2. При преговорите за помирение вземанията, одобрени от всички присъстващи при съответните точно определени условия, се считат за признати.

3. След приключване на преговорите за помирение производството се прекратява незабавно от съдията, за да бъде издадена официална заповед в съответствие с разпоредбите на членове 595 и 596 от Гражданския процесуален кодекс.

4. (Отменен.)

5. За признати се считат и всички други вземания, които е възможно да бъдат признати въз основа на доказателствата, представени в документите по делото.

6. Окончателната официална заповед във връзка с признати вземания е под формата и има силата на съдебно решение, с което вземанията се обявяват за удостоверени и класирани по ред в съответствие със законовите разпоредби.

7. Ако удостоверяването на някои вземания изисква представянето на доказателства, класирането по ред на всички вземания се извършва с окончателното съдебно решение, освен ако съдията прецени, че вземанията, които се разглеждат подробно, предвид техния размер или характер, няма да попречат на незабавното постановяване на съдебно решение, при пълно спазване на разпоредбите на член 180, параграф 1.

8. В случай че съдията сметне за неподходящо да провежда преговори за помирение, той издава веднага официалната заповед, предвидена в параграф 3.“

„Член 137

Следствени действия

Когато преди заседанието за обсъждане и постановяване на съдебното решение е необходимо да бъдат извършени следствени действия, съдията разпорежда те да бъдат предприети така, че да приключат в срок от 20 дни от датата на заповедта за тяхното назначаване, и на всички заинтересовани страни се предоставят представените от всяка от тях доказателства.“

„Член 138

Насрочване на дата за съдебното заседание

След представяне на доказателства или изтичане на писмено определения срок се насрочва дата на заседанието за обсъждане и постановяване на съдебното решение, което трябва да се проведе в следващите 10 дни.“

„Член 139

Съдебно заседание

Заседанието за постановяване на съдебното решение се провежда при спазване на условията, предвидени за всяко друго дело, със следните особености:

а) когато е необходимо, в момент, определен от съда, се изслушва синдикът или комитетът на кредиторите;

б) доказателства се представят по реда на подаване на възраженията по оспорване;

в) по време на обсъждането първо вземат думата адвокатите на оспорващите и след това адвокатите на ответниците, като възможност за отговор не се предвижда.“

„Член 140

Постановяване на съдебно решение

1. В рамките на 10 дни след края на заседанието за постановяване на съдебно решение, съдията се произнася относно удостоверяването и определянето на реда на вземанията.

2. Редът на вземанията е общ за активи от масата на несъстоятелността и отделен за активи, свързани с права върху имуществени гаранции и кредитни привилегии.

3. При определяне на реда на вземанията не се дава преференция в резултат на съдебна ипотека или ипотека, произтичаща от залог. Разходите, платени от заявителя или кредитора, представляват задължения на масата на несъстоятелността.“

13 Какви са правилата, уреждащи разпределянето на приходите? Как се образува редът на вземанията и на правата на кредиторите?

Правилата, приложими по отношение на плащането на кредиторите, дават възможност за различно третиране в зависимост от това дали вземанията са гарантирани, привилегирани, обикновени или от по-заден ред. Тези правила са уредени в членове 172—184 от CIRE. С тези разпоредби се уреждат също: възможността за плащане на задължение на трета страна, встъпила в правата на кредитор; и приложимите механизми при наличие на съвместна отговорност на длъжници.

„Член 172

Плащане на задълженията на масата на несъстоятелността

1. Преди да бъдат извършени плащания на вземания по несъстоятелността, синдикът приспада от масата на несъстоятелността необходимите за изплащането на задълженията по тази маса активи или права, включително тези, които могат да бъдат предвидени до приключването на производството.

2. Задълженията на масата на несъстоятелността се завеждат към приходите на масата на несъстоятелността, а излишъкът — към постъпленията от всеки отделен актив, движим или недвижим, в надлежното съотношение; заведената сума обаче не може да надхвърля 10 % от постъпленията от активи, които са предмет на имуществени гаранции, освен ако това не е от съществено значение за пълното погасяване на задълженията на масата на несъстоятелността или доколкото не засяга пълното погасяване на гарантираните вземания.

3. Плащането на задълженията на масата на несъстоятелността се извършва на съответните падежи, независимо от етапа на производството.

4. Когато са заведени искиове за установяване на правото на възстановяване или разделяне на вече продадени активи и когато е внесено възражение по компетентност, сума, равна на постъпленията от продажбата, когато тя може да бъде определена, остава депозирана и се

изключва от плащанията към кредитори на масата на несъстоятелността или към кредитори по несъстоятелността, докато продължава действието на възражението. Когато постъпленията не могат да бъдат определени, сума, равна на провизиите за запаси, остава на депозит. Разпоредбите на член 180, параграфи 2 и 3 се прилагат mutatis mutandis.“

„Член 173

Начало на изплащането на вземания по несъстоятелността

Изплащането на вземания по несъстоятелността засяга само вземанията, удостоверени с окончателно съдебно решение.“

„Член 174

Плащане на гарантирани кредитори

1. Без да се засягат разпоредбите на член 172, параграф 1 и 2, след като активи, обременени с имуществени гаранции, бъдат продадени и съответните разходи бъдат приспаднати, се извършва незабавно плащане към гарантирани кредитори съобразно притежавания от тях приоритет. По отношение на кредитори, на които не е платено изцяло и пред които длъжникът отговаря с цялото си имущество, съответните салда се включват в обикновените вземания, като заменят прогнозните салда, ако те не съвпадат.

2. Преди продажбата на активите прогнозното салдо, признато като обикновено вземане, се взема предвид при разпределянето между обикновените кредитори. Сумите, съответстващи на разпределението, трябва да останат депозирани до потвърждаване на действителното салдо. Тегления се разрешават след потвърждаване на сумите.

3. Плащане на неизискуемо задължение на трето лице:

а) не се извършва в хипотезата на първата част на член 164, параграф 5 или ако лицето, предявило съответното вземане, отхвърли гаранцията;

б) не може да надхвърля сумата на задължението, актуализирана до датата на плащане в съответствие с член 91, параграф 2;

в) предполага встъпване в правата на кредитора, пропорционално на сумата, платена във връзка с размера на задължението, актуализиран при същите условия.“

„Член 175

Плащане на преференциални кредитори

1. Привилегировани вземания се изплащат, ползвайки активи, върху които не са учредени действателни имуществени гаранции, в зависимост от приоритета, който имат, и пропорционално на сумите, дължими на кредитори със същите привилегии.

2. Разпоредбите на втората част на член 174, параграфи 1 и 2 се прилагат mutatis mutandis.“

„Член 176

Плащане на обикновени кредитори

На обикновените кредитори се плаща пропорционално на техните вземания, ако масата на несъстоятелността е недостатъчна, за да бъдат удовлетворени напълно.“

„Член 177

Плащане на кредитори от по-заден ред

1. Плащането на кредитори от по-заден ред се извършва само след пълно покриване на обикновените вземания и се осъществява в реда, в който вземанията са посочени в член 48, пропорционално на съответните суми, дължими по вземания, посочени в същата алинея, ако масата на несъстоятелността е недостатъчна, за да бъдат удовлетворени напълно кредиторите.

2. Когато е налице споразумение относно вземанията от по-заден ред, страните може да дадат приоритет на вземане, различно от възникващото съгласно разпоредбите на член 48.“

„Член 178

Частично разпределение

1. Когато се депозират суми, които осигуряват изплащане на не по-малко от 5 % от стойността на привилегированите или обикновените вземания, или на вземанията от по-заден ред, съдебният синдик представя план и график за разпределение, който според него трябва да бъде изпълнен, за да бъде приложен към основното дело заедно със становището на комитета на кредиторите, ако има такъв.

2. Съдията взема решение за плащанията, които смята за обособени.“

„Член 179

Плащане в случай на солидарно отговорни длъжници

1. Когато освен обявената в несъстоятелност страна има друг солидарно отговорен длъжник в същата ситуация, кредиторът не получава никаква сума, докато не представи удостоверение, потвърждаващо получените суми от производство по несъстоятелност, в което участват останалите длъжници; синдикът също уведомява страните по други производства за извършени плащания.

2. Солидарно отговорен длъжник, който покрива задължението само частично, не може да получи плащане в производство по несъстоятелност на съдлъжници, без кредиторът да е бил удовлетворен напълно.“

„Член 180

Превантивни мерки

1. Когато срещу съдебното решение за удостоверяване и определяне на реда на вземанията е внесена жалба или възражение, подлежащи на разглеждане, вземанията на тези, които са подали възражението, или вземанията, които са предмет на обжалване, се считат за условно удостоверени, в последния случай в максималния известен размер, за да могат да бъдат взети предвид при предстоящите разпределения. Така определените суми обаче трябва да останат депозирани.

2. След окончателното решение по обжалването или по възражението се разрешава изтегляне на депозираните суми, доколкото е необходимо, а ако се извършва разпределение между кредитори — в зависимост от случая. При частични тегления разпределението се извършва въз основа на оставащата сума.

3. Ако жалба или възражение, поради които тегленето на суми е било възпрепятствано, бъдат решени в ущърб на вносителя, той обезщетява увредените по тази причина кредитори, заплащайки лихва за забава съгласно законоустановения лихвен процент върху забавената сума от датата на разпределението, в което е била включена сумата.

4. Ако бъде подадено възражение, след като е било извършено разпределение, на засегнатите кредитори се начислява допълнителна сума за възстановяване на равнопоставеността им спрямо еквивалентни кредитори, без да се засяга условието тази сума да остане депозирана, ако все още няма окончателно решение по иска.“

„Член 181

Вземания по предварително условие

1. Вземания по предварително условие се удовлетворяват по номиналната стойност на части. Сумите по тях обаче трябва да останат депозирани до изпълнението на условието.

2. Ако условието не бъде изпълнено, при окончателното разпределение:

а) не се вземат предвид вземания, които са лишени от стойност поради очевидната липса на вероятност условието да бъде потвърдено, и в този случай депозираниите суми по предходния параграф се разпределят между другите кредитори;

б) ако не са налице обстоятелствата по предходната алинея, синдикът депозира в кредитна институция сума, съответстваща на номиналната стойност на вземането, която да бъде предоставена на предявилите вземането при изпълнение на предварителното условие или да бъде разпределена между другите кредитори, след като стане ясно, че това условие не може да бъде изпълнено.“

„Член 182

Окончателно разпределение

1. Когато ликвидацията на масата на несъстоятелността приключи, секретариатът от името на съда извършва разделяне и окончателно разпределение, след като делото бъде изпратено за изчисляване на разходите и депозирани в самия секретариат. Приключването на ликвидацията не се влияе от генерираща приходи дейност на длъжника, които се прибавят към масата на несъстоятелността.

2. Парични средства, останали след ликвидацията, които не са достатъчни за покриване на разходите за разпределянето, се предоставят на органа, отговорен за финансовото и имущественото управление на Министерството на правосъдието.

3. По време на делото синдикът може да направи предложение за разделяне и окончателно разпределение, придружено от съответната подкрепяща документация, като тази информация се оценява от секретариата.“

„Член 183

Плащания

1. Всички плащания се извършват, без да е необходима заявка, за предпочитане с банков превод към IBAN на съответния получател, и преведената сума се изтегля от сметката по несъстоятелността.

2. Когато е невъзможно да бъде извърши плащане на вземане съгласно предходния параграф, синдикът трябва да използва чек, издаден от сметката по несъстоятелността.

3. Ако чекът не бъде усвоен в срок до една година от датата на уведомяване на кредитора, давностният срок на съответното вземане изтича и сумата се връща към Института за управление на финанси и имущество (Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça, I. P.)

4. Използването на някое от платежните средства по параграфи 1 и 2 не освобождава синдика от задължението да спазва съответните законови или договорно определени изисквания за боравене със сметката по несъстоятелността. Член 167, параграф 2 се прилага mutatis mutandis.“

„Член 184

Остатък

1. Ако постъпленията от ликвидацията са достатъчни за пълното изплащане на вземанията по несъстоятелността, остатъкът се предава на длъжника от синдика.

2. Ако длъжникът не е физическо лице, синдикът предава на участващите лица частта от остатъка, която би им принадлежала, ако ликвидацията е била извършена извън производството по несъстоятелност, или прилага разпоредбите, предвидени в закона и в нормативни актове.“

14 Какви са условията за и действието на приключването на производството по несъстоятелност (по-специално при сключването на предпазен конкордат)?

Условията и последиците, свързани с приключването на производството по несъстоятелност, са уредени в членове 231—234 от CIRE. С тези разпоредби са уредени случаите, при които е налице: одобряване на план за несъстоятелност, ако съдържанието на този план не противоречи на приключването; край на процедурите по несъстоятелността; ликвидация и окончателно разпределение; и недостатъчност на масата на несъстоятелността.

„Член 231

Приключване по искане на длъжника

1. Искане от длъжника за приключване на производството поради край на процедурите по несъстоятелността се свежда до знанието на кредиторите, за да може те, ако желаят, да оспорят приключването в срок от осем дни. Прилагат се разпоредбите на член 41, параграфи 3 и 4.

2. Искане от длъжника, което не се основава на край на процедурите по несъстоятелността, се придружава от документи, потвърждаващи съгласието на всички кредитори, които са предявили вземания, когато е подадено след предвидения за целта срок, или в противен случай — на всички известни кредитори.

3. И в двата случая, преди да се произнесе по искането, съдията изслушва синдика и комитета на кредиторите, ако има такъв.“

„Член 232

Приключване поради недостатъчност на масата на несъстоятелността

1. Когато се установи, че масата на несъстоятелността е недостатъчна за покриване на разходите по производството и на останалите задължения на масата на несъстоятелността, синдикът уведомява съдията за този факт; съдията може да бъде уведомен и автоматично за това.

2. След като изслуша длъжника, събранието на кредиторите и кредиторите на масата на несъстоятелността, съдът обявява производството по несъстоятелност за приключено, освен ако заинтересована страна депозира по разпореждане на съда сума, определена от съдията за разумно необходима за осигуряване на плащането на разходите по производството и на останалите задължения по масата на несъстоятелността.

3. След като делото бъде изпратено за изчисляване на разходите и депозирани в секретариата на съда, секретариатът, след като разходите бъдат платени, разпределя наличните парични суми в масата на несъстоятелността между кредиторите на масата на несъстоятелността пропорционално на техните вземания.

4. Когато недостатъчността на масата на несъстоятелността бъде потвърдена, синдикът може веднага да прекъсне съответната ликвидация.

5. Ако при приключване на производството по несъстоятелност поради недостатъчност на масата на несъстоятелността, е в ход открита процедура за разглеждане на вината, тази процедура продължава в ограничена форма.

6. Ако длъжник се възползва от разсрочване на плащането на разходите по член 248, параграф 1, разпоредбите по предходните параграфи не се прилагат, докато е в сила тази възможност.

7. Масата на несъстоятелността се смята за недостатъчна, когато стойността на активите е по-малка от 5 000 EUR.“

„Член 233

Последици от приключването

1. След приключването на производството и без да се засягат разпоредбите на член 217, параграф 5 по отношение на конкретните непосредствени последици от решението за одобрение на плана за несъстоятелност:

а) всяко действие, произтичащо от обявяването в несъстоятелност, се прекратява и длъжникът възстановява правото си да се разпорежда със своите активи и свободно да управлява своята дейност, без да се засягат последиците от установяването на вина за настъпване на несъстоятелността и разпоредбите на следващия член;

б) задачите на комитета на кредиторите и на синдика приключват, с изключение на тези, свързани с подаването на отчети и, ако е приложимо, на възложените съгласно плана за несъстоятелността;

в) кредиторите по несъстоятелността могат да упражняват своите права спрямо длъжника без ограничения, освен залегналите в плана за несъстоятелността, в плана за плащанията и в член 242, параграф 1, като за целта подлежащите на изпълнение актове включват съдебното решение за одобряване на плана за плащанията и съдебното решение за удостоверяване на вземанията или решението, постановено в последваща процедура за удостоверяване, заедно със съдебното решение за одобряване на плана за несъстоятелност, ако е приложимо.

г) кредиторите на масата на несъстоятелността може да предявят права спрямо длъжника, които не са били удовлетворени.

2. Приключване на производството по несъстоятелност преди окончателното разпределение ще доведе до:

а) анулиране на отмяната на актове в полза на масата на несъстоятелността, освен ако планът за несъстоятелността дава на синдика правомощия за защита на искове, насочени към оспорване на отмяната, както и в случаи, в които подобна отмяна вече не може да бъде оспорвана поради изтичане на срока по член 125 или оспорването е отхвърлено с окончателно решение;

б) прекратяване на неприключили производства за удостоверяване на вземания и за възстановяване и разделяне на вече ликвидирани активи, освен ако вече е постановено съдебно решение за удостоверяване и определяне на реда на вземанията в съответствие с член 140 или ако приключването на производството произтича от одобряването на плана за несъстоятелност, като в този случай подадените въззивни жалби срещу това съдебно решение продължават да се разглеждат до тяхното приключване, както и исковете, чиито жалбоподатели или длъжникът поискат това в срок от 30 дни;

в) прекратяване на неприключили производства срещу отговорните по закон за задълженията на обявената в несъстоятелност страна, заведени по предложение на синдика, освен ако планът за несъстоятелността дава правомощия на синдика да продължи да води тези производства.

3. Разходите, свързани с искове за оспорване на отмяната на актове в полза на масата на несъстоятелността, които са удовлетворени в съответствие с параграф 2, буква а), се поемат от масата на несъстоятелността, ако делото е приключило поради недостатъчност на масата на несъстоятелността.

4. С изключение на производството за удостоверяване на вземания всички искове, които зависят от производството по несъстоятелността и не подлежат на отхвърляне в съответствие с параграф 2, буква б) или които синдикът не е длъжен да води съгласно плана за несъстоятелност, се отделят от делото и се отнасят към компетентния съд. В такъв случай длъжникът има изключителна легитимация по делото, независимо от правосубектността или съгласието на ответната страна.

5. В срок от 10 дни след приключване на производството синдикът предава на съда за архивиране цялата документация относно производството, с която разполага, както и всички счетоводни документи на длъжника, които не следва да му бъдат върнати.

6. Когато производство по несъстоятелност приключва без процедура за разглеждане на вината за несъстоятелността, открита по член 36, параграф 1, буква и), съдията трябва да посочи изрично в решението инцидентното естество на несъстоятелността в съответствие с предвиденото в член 230.

7. Приключването на производство по несъстоятелност по член 230, параграф 1, буква д), когато съществуват активи или права, подлежащи на ликвидация, бележи началото на периода на прехвърляне на разполагаемия доход на длъжника. "

„Член 234

Въздействие върху търговски дружества

1. Когато производството приключва поради одобряването на план за несъстоятелност, предвиждащ продължаването на дейността на търговското дружество, за възстановяването на дейността не изисква решение на съдружниците.

2. Съдружниците може да решат да възстановят дейността, ако производството е приключило на основание член 230, параграф 1, буква в).

3. След като окончателното разпределение е извършено и приключването на производството е вписано, дружеството престава да съществува.

4. Когато производството приключва поради недостатъчност на масата на несъстоятелността, ликвидацията на дружеството следва правния режим за административно производство при прекратяване и ликвидация на търговски субекти. Съдията трябва да уведоми компетентния регистър за приключването на производството и за имуществото на дружеството.

Въздействие върху физически лица

Ако длъжникът е физическо лице, по негово искане той може да бъде освободен от вземания по несъстоятелност, които не са изцяло платени по време на производството по несъстоятелност или в срок до пет години след приключването му, в съответствие с разпоредбите на членове 235—248 от CIRE.

Ако бъде разрешено, освобождаването на физическо лице от задължения изисква разполагаемия доход, получен от длъжника, да бъде прехвърлен на попечител, избран от съда за срок от пет години след приключване на производството по несъстоятелност (период на прехвърляне). В края на всяка година по време на периода на прехвърляне с получените суми попечителят: а) покрива непогасени разходи за производството по несъстоятелност; б) възстановява средства на органа, отговарящ за управлението на финансите и имуществото на Министерството на правосъдието, платени за възнаграждението и разходите на синдика и на попечителя; в) покрива своето собствено възнаграждение и разходи; г) разпределя остатъка между кредиторите по несъстоятелността съгласно установените разпоредби за плащане на кредитори в производство по несъстоятелност.

Когато периодът на прехвърляне приключи, освобождаването на длъжника може да бъде постановено от съда и в този случай всички вземания по несъстоятелността, които не са удовлетворени към датата, на която е постановено освобождаването, се анулират, включително тези, които са били предявени или удостоверени. Освобождаването обаче не се отнася за: а) вземания за издръжка; б) обезщетение, дължимо за незаконни актове на длъжника, което е било предявено като такова; в) вземания за глоби и други парични санкции за престъпления или административни нарушения; г) данъчни вземания.

15 Какви са правата на кредиторите след приключване на производството по несъстоятелност?

Правата на кредиторите след приключване на производството по несъстоятелност са описани в отговора на предишния въпрос. По принцип, след приключване на производството кредиторите по несъстоятелността могат да упражняват своите права спрямо длъжника без други ограничения, освен предвидените при евентуална неплатежоспособност, в плановете за плащанията и в член 242, параграф 1 от CIRE.

Изпълнителните актове за упражняване на тези права включват съдебното решение за одобряване на плана за плащанията и съдебното решение за удостоверяване на вземанията или, ако е приложимо, решението, постановено в последваща процедура за удостоверяване, заедно със съдебното решение за одобряване на плана за несъстоятелност.

Съгласно член 242, параграф 1 от CIRE в случай на освобождаване от задължения на физическо лице, не се разрешава принудително изпълнение върху активи на длъжника, които са предназначени за удовлетворяване на вземания по несъстоятелността по време на периода на прехвърляне.

Производството по несъстоятелност се смята за приключило от момента, посочен в член 230 от CIRE. Времето на приключване на производството зависи от обстоятелствата, предопределили това приключване, както следва:

„Член 230

Кога приключва производството

1. Когато производството продължи след обявяването в несъстоятелност, съдията може да реши да го приключи:

- а) след извършване на окончателното разпределение, без да се засягат разпоредбите на член 239, параграф 6;
 - б) след като решението за одобряване на план за несъстоятелността е станало окончателно, при условие че този план не противоречи на приключването;
 - в) по искане на длъжника, когато той не е в положение на несъстоятелност, или когато всички кредитори са съгласни;
 - г) когато синдикът потвърди недостатъчността на масата на несъстоятелността за удовлетворяване на разходите по производството и на други задължения.
- д) когато приключването все още не е обявено в първоначалната заповед за освобождаване от задължения по член 237, буква б).

2. Кредиторите се уведомяват за решението за приключване на производството и решението се публикува и вписва в съответствие с членове 37 и 38, като се посочват съответните основания.“

16 Кой поема разходите и съдебните разноски в производството по несъстоятелност?

Разходите и съдебните разноски за производството по несъстоятелност се смятат за задължения на масата на несъстоятелността съгласно член 51 от CIRE, посочен по-горе.

Преди да бъдат извършени плащания на вземания по несъстоятелността, синдикът приспада активите и правата, необходими за плащане на разходите и съдебните разноски в производството, включително тези, които могат да бъдат предвидени до приключването на производството. Плащането на разходите и съдебните разноски в производството се прехвърля в съответствие с горепосочения член 172 от CIRE.

В случай на освобождаване на физическо лице от задълженията му, попечителят използва получените в края на всяка година суми по време на периода на прехвърляне първо за плащане на разходите и съдебните разноски в производството, в съответствие с член 241 от CIRE.

17 Какви са правилата относно нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на правните актове, които са във вреда на кредиторите на несъстоятелността?

В членове 120—127 от CIRE е предвидена възможността за отмяна на актове, които са във вреда на колективните интереси на кредиторите, при условие че обстоятелствата, посочени в тези членове, са изпълнени.

„Член 120

Общи принципи

1. Актове, които са във вреда на масата на несъстоятелността, извършени две години преди началото на производството по несъстоятелност, може да бъдат отменени в полза на масата на несъстоятелността.
2. Актове, които водят до намаляване, осуетяване, възпрепятстване, застрашаване или забавяне на плащането на кредитори по несъстоятелността, се счита, че са във вреда на масата на несъстоятелността.
3. Актове от някой от видовете, посочени в следващия член, дори ако са извършени или са пропуснати да бъдат извършени извън определените срокове, се приема, че са във вреда на масата на несъстоятелността, освен ако бъдат допуснати доказателства за обратното.
4. Освен в случаите, посочени в следващия член, отмяната предполага недобросъвестност от страна на трето лице по отношение на актове, извършени или пропуснати да бъдат извършени две години преди началото на производството по несъстоятелност, в които е участвало лице, намиращо се в специално взаимоотношение с обявената в несъстоятелност страна, или от които лице, намиращо се в специално взаимоотношение с обявената в несъстоятелност страна, се е възползвало, дори ако посоченото специално взаимоотношение не е съществувало към тази дата.
5. Под недобросъвестност се разбира информираност по време на акта за някое от следните обстоятелства:
 - а) че длъжникът е бил в положение на несъстоятелност;
 - б) че актът има зловреден характер и че длъжникът е бил в положение на непосредствено предстояща несъстоятелност към съответния момент;
 - в) че е открито производство по несъстоятелност.
6. Правни действия, извършени по специалната процедура за оздравяване или по процедурата за споразумение за плащане, уредени в този закон, съгласно мерки за възстановяване и оздравяване или във връзка с приемането на мерки за оздравяване в съответствие с раздел VIII от Общите правила за кредитните институции и финансовите компании, одобрени със Законодателен указ № 298/92 от 31 декември 1992 г., не може да бъдат отменени съгласно правилата, предвидени в тази глава. Същото важи и за сделки, извършени по Схемата за извънсъдебно оздравяване на предприятия или друг еквивалентен процес, уреден в специализирано законодателство, целта на което е да осигури на длъжника достатъчно финансови средства за постигане на устойчиво възстановяване.“

„Член 121

Безусловна отмяна

1. Следните актове могат да бъдат отменени в полза на масата на несъстоятелността без друго изискване:

- а) разделяне, извършено по-малко от една година преди датата на началото на производството по несъстоятелност, когато делът на обявената в несъстоятелност страна е удовлетворен по същество с лесно укриваеми активи, с общите активи и номиналните стойности, припадащи се на съвместно заинтересованите лица;
- б) актове, предприети от длъжника безплатно две години преди датата на началото на производството по несъстоятелност, включително оспорване на наследство или завещание, с изключение на дарения, направени в обичайния ход на събитията;
- в) учредяване от длъжника на имуществени гаранции по съществуващи задължения или други, които ги заместват, в шестте месеца преди датата на началото на производството по несъстоятелност;
- г) поръчителство, подпоръчителство, гаранции или кредитни пълномощия, подписани от обявената в несъстоятелност страна в периода, посочен в предходната алинея, които противоречат на стопански операции с реален интерес за обявената в несъстоятелност страна;
- д) учредяване от длъжника на имуществени гаранции едновременно с възникването на гарантираните задължения, 60 дни преди датата на началото на производството по несъстоятелност;
- е) плащане или други актове за прекратяване на задължения, чийто падеж настъпва след датата на началото на производството по несъстоятелност, извършени шест месеца преди датата на началото на производството по несъстоятелност или след тази дата, но преди падежа;
- ж) плащане или други начини за прекратяване на задължения, извършени шест месеца преди датата на началото на производството по несъстоятелност при условия, които не са обичайни за законна дейност и които кредиторът може да не изиска;
- з) актове срещу възнаграждение, извършени от обявената в несъстоятелност страна в годината преди датата на началото на производството по несъстоятелност, когато поетите от нея задължения явно превишават тези на контрагента;
- и) погасяване на заеми на акционери, когато това се извършва в периода по предходната алинея.

2. Приоритет пред разпоредбите на предходния параграф имат законови правила, които по изключение винаги предвиждат недобросъвестност или други изисквания.“

„Член 122

Платежни системи

Актове, обхванати от платежна система съгласно определението в член 2, буква а) от Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май, или съпоставими с тях, не може да бъдат отменени.“

„Член 123

Форма на отмяна и погасяване на права

1. Отмяната може да бъде извършена от синдика с препоръчано писмо с обратна разписка шест месеца след узнаването за акта, но не и след изтичането на две години от датата на обявяването в несъстоятелност.

2. Докато не приключи дейността обаче, отмяната може да бъде обявена и да не подлежи на срок, по изключение.“

„Член 124

Въздействие по отношение на приобретатели

1. Въздействието на отмяната на акта върху последващи приобретатели предполага недобросъвестност от тяхна страна, освен в случай на универсални правоприменици или ако новото прехвърляне е станало безплатно.

2. Разпоредбите на предходния параграф се прилагат mutatis mutandis за учредяването на права върху активите, прехвърлени в полза на трето лице.“

„Член 125

Оспорване на отмяна

Правото за оспорване на отмяна изтича в срок от три месеца, като съответният иск се завежда срещу масата на несъстоятелността и зависи от производството по несъстоятелността.“

„Член 126

Въздействие на отмяната

1. Отмяната има обратно действие и положението, която би било налице, ако актът не е бил извършен или е пропуснат да бъде извършен, според случая, трябва да бъде възстановено.

2. Иск, заведен от синдика за целта, предвидена в предходния параграф, зависи от производството по несъстоятелността.

3. Спрямо трети лица, които не представят активи или ценности, които трябва да бъдат върнати в масата на несъстоятелността в определения в съдебното решение срок, се прилагат санкциите, предвидени в процедурен закон за депозиране на заложили активи, които не са били предадени навреме.

4. Вещта, предоставена от третото лице, се връща само ако може да бъде установена и отделена от тези, които принадлежат на останалата част от масата на несъстоятелността.

5. Ако описаната ситуация в предходния параграф не настъпи, задължението за връщане на съответната стойност представлява задължение на масата на несъстоятелността, съизмеримо със съответното обогатяване към датата на обявяването на несъстоятелността, и задължение по несъстоятелността по отношение на евентуално оставащата сума.

6. Задължението за безплатно връщане, по цената на купувача, съществува само съизмеримо с неговото собствено обогатяване, освен в случай на реална или предполагаема недобросъвестност.“

„Член 127

Отменителен (Павлов) иск (Actio Pauliana)

1. На кредитори по несъстоятелността не се разрешава да завеждат нови отменителни (Павлови) иски срещу актове, извършени от длъжника, чиято отмяна е обявена от синдика.

2. Отменителни (Павлови) иски, висящи към датата на обявяването в несъстоятелност или заведени след това, не се прилагат към производството по несъстоятелността и в случай на отмяна на акта от синдика ще продължат да се разглеждат, ако отмяната впоследствие бъде обявена за недействителна с окончателно решение, което е обвързващо спрямо тези иски по отношение на въпроси, които синдикът е оценил, при условие че не противоречат на вече постановено решение по предишно дело.

3. Когато отменителен (Павлов) иск бъде удовлетворен, интересът на кредитора, завел този иск, се оценява за целите на член 616 от Гражданския процесуален кодекс, без да се вземат предвид промените, извършени в съответното вземане въз основа на евентуален план за несъстоятелност или план за плащания.“

Предупреждение: Съдържанието на този информационен файл не е обвързващо за звеното за контакт или за съдилищата и не изключва консултация с действащото в момента законодателство или негови изменения. Горепосочените законови разпоредби на CIRE са съобразени със Законодателен указ № 53/2004 от 18 март 2004 г. с всички изменения, включително изменението, влязло в сила със Законодателен указ № 84 /2019 от 28 юни 2019 г.

Последна актуализация: 23/06/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.